

O'zbekiston O'VOZI

№ 17
2021-yil, 28-aprel
Chorshanba (32.659)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta
1918-yil 21-iyundan chiqqa boshlagan

Улуғлардан улуғимсан, Ватаним!

ХУКУМАТ ҲИСОБОТИ БЎЙИЧА ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ФРАКЦИЯСИНING МУНОСАБАТИ

Халқ демократик партияси фракцияси "Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили" давлат дастурининг 2021 йил 1 чораги якунлари тўғрисидаги ҳукумат ҳисоботини атрафлича қўриб чиқди. Фракция пандемия шароитида ҳукумат томонидан мамлакатимиз барқарорлигини таъминлаш учун барча зарурий чоралар қўрилатганини эътироф этади. Шунинг билан бирга, ҳукумат ҳисоботининг айрим жиҳатларига ўзининг куйидаги танқидий муносабатини билдиради.

Биринчидан, даромад манбаига эга бўлмаган аҳоли қатламларини ишсизликдан ҳимоялаш, давлат ресурслари ва имкониятларидан реал иш ўринлари яратиш йўлида самарали фойдаланиш ҳукумат олдидаги асосий вазифага айланиши зарур.

Ҳисобот аҳоли бандлиги бўйича амалга оширилган чора-тадбирлар самарадорлиги етарли даражада эмаслигини кўрсатмоқда. Республикада ишсизлик ҳамон юқориликда сақланиб қолаётгани ҳақиқий вазиятни намоён этиб, ушбу муаммо хусусида аниқ, самарали чора-тадбирлар қўриши тақозо қилмоқда.

Янги иш ўринлари яратиш мамлакат иқтисодиёти ўсётганининг асосий шартларидан биридир. Ҳукумат бу масалага иктымол барқарорлиқнинг муҳим шарти сифатида ёндашиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Иккинчидан, соғлиқни сақлаш тизимида бепул тиббий хизматлар пакетини жорий этиш Халқ демократик партияси электорати манфаатлари нуқтаи назаридан жуда муҳим масала эди. Айниқса, пандемия шароитида бунинг аҳамияти янада ошади.

Давлат дастурининг 184-бандида бепул ёрдам кўрсатиш пакети февраль ойида тасдиқланиши белгиланган бўлса-да, ҳисоботда Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2021 йил март ойидаги 47-сонли буйруғи билан бажарилди, деган маълумот чекланилган.

Мамлакатимизда бепул тиббий хизмат пакетини жорий этиш битта буйруқ билан ҳал қилинадиган масала эмас. Бу бўйича аниқ механизми назарда тутилган норматив ҳуқуқий ҳужжат ишлаб чиқиш зарур. Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш борасидаги ислохотларни ҳаётга татбиқ этиш бўйича парламент комиссияси ва фракциямиз бу бўйича ҳамкорлик қилишга тайёр.

Учинчидан, Давлат дастурининг 145-бандида белгиланган аҳолининг минимал истеъмол келтирилиши эълон қилиш вазифаси ҳар хил ваҳаларни кўрсатиб ижро этилмаган.

Халқ демократик партияси электорати учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ушбу масала ижроси мунтазам равишда орқага сурилиб келмоқда.

Президент томонидан биринчи марта яшаш минимуми ўтган йил 1 октябрга қадар белгилаш вазифа қилиб қўйилган эди.

Ушбу масала Президент Мурожаатномасида ҳам таъкидлаб ўтилган. Аммо ҳисоботда келтирилишича, бу сафар ҳам топширик муддатда бажарилмаган.

Тўртинчидан, Давлат дастурининг 7-бандида вазирлик ва идораларнинг масъуллари фаолиятига баҳо бериш бўйича алоҳида тизим яратилиши белгиланган.

Баҳолаш жараёнларида халқ вакиллари, яъни депутатлар иштирокини ҳам таъминлаш механизми қўлланилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Шунингдек, Давлат дастурининг биринчи чорак ижросида 194 та депутатлик сўровлари 100 фоиз бажарилган, деб кўрсатилган.

Ваҳоланки, депутатлик сўровларининг аксарият қисмига тушунтириш хатлари юборилган.

Бундан кейин депутатлик сўровларининг ижроси билан боғлиқ ҳисоботни тоифаларга ажратган ҳолда юритиш лозим. Яъни, "сўров ижроси таъминланди", ёки "тушунча берилди", деган мазмундаги тақлифларни илгари сураемиз.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси Ҳукумат томонидан тақдим этилган ҳисоботни маъқуллади.

Улуғбек ИНОЯТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
ЎзХДП фракцияси раҳбари

ХАЛҚАРО МАЙДОНДА

АҚШДАГИ «ИЛҒОР ЖАНГЧИ» МУСОБАҚАСИДА

ҲАРБИЙЛАРИМИЗ РЕКОРДЛАРНИ ЯНГИЛАДИ

Шу йилнинг 19-24 апрель кунлари Америка Қўшма Штатларининг Миссисипи штатидаги «Camp Shelby» ҳарбий ўқув базасида «Илғор жангчи» мусобақасига старт берилди. Иштирокчилар 20 дан ортиқ шартни ўзида жамлаган 8 йўналиш бўйича ўзаро беллашди.

ХУШХАБАР

Менделеев кимё олимпиадасида қатнашган 7 нафар ўқувчи

1 та олтин, 4 та кумуш ва 2 та бронза медалларига сазовар бўлишди

Халқ таълими вазирлиги матбуот хизматининг маълумотига кўра, жорий йилнинг 20-26 апрель кунлари 28 давлат ўқувчилари ўртасида 55-Халқаро Менделеев кимё олимпиадасида онлайн тарзда ўтказилди. Мазкур ташкил этилган олимпиадада Ўзбекистон шарафини 7 нафар ўқувчи ҳимоя қилиб, барчаси медаль соҳиби бўлди.

Халқаро олимпиада Халқ таълими вазирлигининг Фан олимпиадалари бўйича иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш департаменти томонидан Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги ахборот технологиялари иختисослаштирилган 9-мактабда ўтказилди.

Халқаро олимпиада икки назарий турда ўтказилди. Илк босқичда барча иштирокчилар 8 та мажбурий масала ишлаган бўлса (жами 80 балл), иккинчи босқичда кимё фанининг 5 бўлимига оид 15 масаладан иктивий 5 тасини ишлаш талаб қилинди (жами 75 балл). Икки босқич натижаларига кўра голиб ўқувчилар аниқланди.

55-Халқаро Менделеев кимё олимпиадасида совриндор бўлган ўзбекистонлик ўқувчилар:

Бухоро шаҳар 35-умумий ўрта таълим мактаби ўқувчиси Фирдавс Собиров олтин медалга, Абу Али ибн Сино номидаги ёш биологлар ва кимёгарлар иختисослаштирилган мактаб-интернати ўқувчиси Азимжон Жамолов, Тошкент педиатрия тиббиёт институти академик лицейи ўқувчиси Собиржон Аманов, Тошкент педиатрия тиббиёт институти академик лицейи ўқувчиси Нафиса Нормуродова ҳамда Абу Али ибн Сино номидаги ёш биологлар ва кимёгарлар

иختисослаштирилган мактаб-интернати ўқувчиси Дурдона Мухтархўжаевалар кумуш медалларга лойиқ топилган бўлса, Абу Али ибн Сино номидаги ёш биологлар ва кимёгарлар иختисослаштирилган мактаб ўқувчиси Икромиддин Боймаҳаммадов ҳамда Тошкент педиатрия тиббиёт институти академик лицейи ўқувчиси Бегзод Рўзибоевлар бронза медалларига сазовар бўлишди.

Голиб иштирокчиларга диплом, медал ҳамда совға қилинадиган китоблар ташкилий қўмита томонидан почта орқали жўнатилди.

Онлайн тарзда ўтказилган 55-Халқаро Менделеев кимё олимпиадасида лицейимизнинг 3 нафар иқтидорли талабалари иштирок этиб, учаласи ҳам юқори натижаларни кўрсатди, яъни Собиржон Аманов ва Нафиса Нормуродовалар кумуш медални қўлга киритган бўлса, Бегзод Рўзибоев бронза медал билан

тақдирланди, — дейди Тошкент педиатрия тиббиёт институти академик лицейи директори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Ортиқбой ЭШОНҚУЛОВ. — Ўтган йиллар давомида академик лицейимиз ўқувчилари жаҳон ва халқаро Менделеев олимпиадаларида муносиб иштирок этиб, 11 та олтин, 24 та кумуш ва 45 та бронза медалларига сазовар бўлган. Шундай қилиб, лицейимизнинг жами медаллари сони 80 тани ташкил этилмоқда. Бундан ташқари, жамоамизнинг яна бир энг катта ютуғи, ўтган йилда 31-Бутунжаҳон биология фани олимпиадасида лицейимиз ўқувчиси иштирок этиб, олтин медални қўлга киритди. Бу Ўзбекистон таълим тизими тарихида биология фанидан олинган илк олтин медал ҳисобланади.

Тоштемир МУРОД,
"Ўзбекистон овози" мухбири.

ДЕПУТАТ ФИКРИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий Кенгашлар депутатлари бугунги куннинг долзарб масалалари тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришмоқда.

Мақсуда ВОРИСОВА,
Олий Мажлис
Қонунчилик
палатасидаги
Ўзбекистон
ХДП фракцияси
аъзоси:

— Бугунги кунда Олий Мажлис Қонунчилик палатасида муҳожама қилинаётган "Давлат тили тўғрисида"ги қонун лойиҳаси депутатлар ўртасида кизгин мунозараларга сабаб бўлмоқда. Таклиф этилаётган лойиҳада давлат идоралари ходимлари лавозим вазифалари даражасида давлат тилини билиши шартлиги, иш юритиш давлат тилида олиб борилиши, давлат органларига барча ҳисоботлар давлат тилида тайёрлаб, топширилиши белгиланмоқда. Бунинг учун ҳар бир ташкилот ва муассаса ходимларга давлат тилини ўрганиши учун шароит яратиши зарур, деб кўрсатилган.

Менимча, ўзбек тилини давлат тили сифатида ривожлантириш учун аввало, ана шу шартлар бажарилиши керак. Бъъзи сиёсатчиларимиз талаб қилаётганидек, давлат идораларига фуқаролар томонидан мурожаатлар фақат давлат тилида бўлиши шартлиги совет тузуми даврида ҳар қандай расмий ҳужжат ва фуқаро мурожаатлари рус тилида бўлиши кераклигини эслатмоқда. Бу эса инсон ҳуқуқларининг чекланишига сабаб бўлади. Худди шунингдек, ўзбек оилалари фарзандлари учун фақат она тилида таълим олиш шартлигини таклиф этиш халқаро меъёрий ҳужжатлар, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги қонуни каби бир қатор фундаментал ҳужжатларга мўлжал зиддир.

Фикримча, тил инсонларни бир-бирига қарши қўювчи қурол эмас, балки боғловчи восита бўлиб қолсин.

Дилором ИМОМОВА,
Олий Мажлис
Қонунчилик
палатасидаги
Ўзбекистон
ХДП фракцияси
аъзоси:

— Ҳар қандай қонун жамиятдаги муаммо келиб чиқинининг олдини олишга, мавжудларини ҳал этишга хизмат қилиши ва ҳеч бир қонун фуқаролар ўртасида зиддиятлар келтириб чиқармаслиги керак. Шу кунларда куйи палатада кўриб чиқилаётган қонун лойиҳаси ҳам бундан мустасно эмас. Шу жиҳатдан бъъзи таклифлар пухта ўйланмай, қабул қилинса, турли норозиликлари келтириб чиқариши мумкин. Сабаби шундаки, бугунги шароитда фуқароларда тил ўрганиши билан боғлиқ талабларни бажаришга имкони йўқ.

Бир жиҳатни тан олиш керакки, кўп йиллар давомида ўзбек тилини давлат тили сифатида ривожлантириш билан боғлиқ масала оқсаб келди. Ваҳоланки, бунинг учун зарур ҳужжатлар мавжуд бўлган. Турли соҳалардаги иختисослашган атамалар базаси шакллантирилмади. Бундан ташқари, илмий адабиётларнинг давлат тилидаги нашрлари жуда кам.

Кўп ҳолларда рус тилидан таржималар сўзма-сўзма ёки нотўғри бажарилади. Ачинарлиси, маънавий тарғиботчилари бўлган ОАВ, хусусан, телевидения ва радио йўналишлари орқали ўзбек тилини ишлашга белгиланган меъёрийларга эътибор берилмади. Бир муаммони ҳал этишда унга комплекс ёндашиш талаб этилади. Акс ҳолда, унинг илдиғига етиб бориш, ечимини топишнинг имкони бўлмайди.

Фирдавс ШАРИПОВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик
палатасидаги
Ўзбекистон
ХДП фракцияси
аъзоси:

— Тил ҳақида гап кетганда, мени ҳаммиса ўйлантирадиган бир жиҳатга тўхталмоқчиман. Яъни, қўллаб-қувватлаш фарзандини рус синфларида ўқишни истайди ва ҳаммиса уларга талаб юқори бўлган. Ота-оналар бунга нима мажбур қилади? Боласининг ўз она тилини билишини истамаганидан эмас, назаримда. Шунчаки уларда рус синфларида ўқийдиганларнинг билими юқори бўлади, деган қараш шаклланди. Аслида-чи? Ушбу саволга жавоб топиш учун ўқув дастурлари ёки рус ва ўзбек синфлари битирувчиларининг билим даражаси солиштириб кўрилиши лозим. Ана шунда ҳақиқий ҳолат равшанлашади.

Ҳар қандай жамиятнинг ривожланишида замонавий билимларга эга мутахассислар, янги ёндашувдаги кадрлар зарур. Бундай ёшларнинг қайси тилда ўқиби, ўрганиши муҳим эмас. Асосийси, натижа бўлсин, иланишлари самара берсин. Шу жиҳатдан олиб қараганда, билим олишда тилни чеклаш салбий оқибатларга олиб келиши мумкин. Қонунчилик палатасида муҳожама қилинаётган давлат тилига оид лойиҳада ана шу жиҳатлар инобатга олинishi мақсадга мувофиқдир. Ҳар бир инсон ўз она тилини севади, қадрлайди. Лекин унинг давлат тили сифатида тўла-тўқис намоён бўлишида шомашарликка йўл қўйиб бўлмайди. Йиллар давомида йигилган муаммони қисқа вақтда ҳал этишга интилиш жамиятда ноҳус ҳолатларни юзага келтириши мумкинлигини инобатга олган ҳолда, босқичма-босқич ечим топиш керак.

МУРОЖААТНОМА

Ислохотларимиз халқимизнинг кундалик ҳаётида ўз ифодасини топиши, кутган натижаларимизга эришиш кўп жиҳатдан давлат бошқарувидаги самарадорликка бевосита боғлиқ.

ЯНГИ РУКН:

ХДП МУНОСАБАТ БИЛДИРАДИ

БАНДЛИК ВА МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ ВАЗИРЛИГИ РАҲБАРИЯТИНИНГ ФАОЛИЯТИГА ҚАТЪИЙ БАҲО БЕРИЛИШИ ЗАРУР

Оммавий ахборот воситаларида Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги томонидан ишга юборилган 500 га яқин юртдошимизнинг норозилик намойиши ўтказганлиги тўғрисидаги хабарлар тарқалди. Уч ойдан бери карантинда, шахсини тасдиқловчи ҳужжатсиз, ва ейишида ва на дам олишида ҳаловати йўқ, шароитсиз қийнаётган юртдошларимизни кўз олдингизга келтирсангиз, ҳам раҳмингиз келади, ҳам қаҳрингиз.

Самимий, меҳнатқаш, бағрикенг халқимиз ўғлонларининг ўзга юртларда иш излаб, ўз ҳақ-хуқуқини ҳимоя қилишга мажбур бўлишига ким айбдор?.. Нима учун Ўзбекистон арзон ишчи кучи етказиб берувчи давлатга айланган қоляпти?.. Ташқи миграция агентлиги вазият бўйича баёнот берди, бу вазият юзга келгани учун, энг аввало, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ва агентлик масъуллари айбдор эмасилар?..

Баёнотда ўрганиш ишлари олиб борилиб, ушбу вазият назоратга олингани, муаммоларни бартараф этиш бўйича «АНТЭК» МЧЖ раҳбарияти билан музокара олиб борилаётгани айтиб ўтилган.

Юртдошларимизнинг ҳужжатлари олиб қўйилиб, эркинликлари чекланган ҳолатда мажбуран ушлаб

турилиши — инсон ҳуқуқларига зид эканини инобатга олсак, давлат ҳимоясида эканлигига ишонч билан кетган фуқароларимизнинг ҳуқуқлари поймол бўлишига Агентлик ёки вазирлик масъулларида жавоб борми?..

Юртдошларимиз дунёнинг қайси манзилида бўлишса ҳам уларнинг ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимоя қилиниши шарт.

Норозилик намойиши келиб чиқиб сабаблари атрофлича ўрганилиб, юртдошларимизнинг ҳуқуқлари тикланиши, масалани тинч йўл билан ҳал қилиш ва ушбу вазият юзга келишига айбдор барча шахслар тегишли тартибда жазоланиши шарт, деб ҳисоблаймиз.

Мамлакатимизда бандлик масаласи жуда долзарб бўлиб бораётган вақтда, масъул вазирликнинг бунга нисбатан аниқ мақсадли, натижалли режалари, стратегияси борлиги сезилмапти. Шу боис, ҳукумат аҳоли бандлигини таъминлаш, меҳнат мигрантлари ҳуқуқларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ сиёсатини тубдан қайтадан қўриб чиқиши, бу борада сусткашлик қилаётган Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги раҳбариятининг фаолиятига қатъий баҳо бериши зарур, деб ҳисоблаймиз.

МАМЛАКАТИМИЗ ИЛМИЙ САЛОҲИЯТИ ЮКСАЛАЁТГАНИНИНГ МУҲИМ БЕЛГИСИ

Дунёдаги ҳозирги юксак илмий-технологик тараққиёт асосида инсоннинг ақл-заковати натижасида яратилган ютуқлар турибди. Шу маънода инсон ҳар қандай давлатдаги энг қимматли капитал ҳисобланади. Қайси давлатлар бу капитални ривожлантириш бўйича тўғри стратегия белгиланган бўлса, ўз халқининг турмуш фаровонлигини оширишга эришмоқда.

Мамлакатимизда кейинги йилларда амалга оширилаётган изчил ва кенг қамровли ислохотларнинг бош госяси мана шу эзгу мақсадга қаратилган. Бу ислохотлар ўз меваларини бера бошлади, десак ҳеч муболага бўлмайди.

Кеча Буюк Британиянинг олий таълим соҳасига оид муҳим масалаларни ёритувчи ва университетлар фаолиятини баҳолаб борувчи Times Higher Education ташкилоти ўзининг навбатдаги THE Impact Ranking рейтинг натижаларини эълон қилди. Ушбу рейтингда Тошкент давлат юридик университети дунёнинг 94 та минтақа ва давлатларида қатнашган миңлаб университетлар орасида 401-ўринни эгаллади. ТДЮУ мазкур рейтингда Ўзбекистондаги ОТМлар орасида энг юқори натижани қайд этди.

Халқаро рейтингларга кириш шунинг учун

муҳими, биринчидан, Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги обрўси ошишига хизмат қилса, иккинчидан, мамлакатда илмий салоҳият юксалаётганининг амалий белгисидир.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси олий таълим тизимида мазкур йўналишда бошланган ислохотларни жадал давом эттириш муҳим, деб ҳисоблайди. Бу юртимизда илгор таълим стандартлари жорий қилинишига, етуқ мутахассислар тайёрлинишига шароит яратаяди.

Партияимизнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси олий таълим тизими бўйича белгиланган стратегик вазифаларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилиши устидан таъсирчан парламент ва депутатлик назоратини амалга ошириб боради.

Ишонимизки, дунёнинг энг нуфузли рейтингларидан ўрин олган олий таълим муассасаларимиз сафи яна кенгайди. Бунинг натижасида эса илгор фикрловчи кадрлар етишиб чиқиб, мамлакатимиз янада раванқ топишига хизмат қилади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ахборот хизмати

СИЁСИЙ ЎҚУВЛАР

6184 НАФАР ТИНГЛОВЧИ

САЙЛОВГА ОИД БИЛИМИНИ ОШИРМОҚДА

Сайловлар ҳар бир жамият ҳамда давлат учун муҳим сиёсий жараён ҳисобланади. Чунки унда халқ ўз иродасини ифода этади. Фуқаролар танлови эса ўзларининг ҳамда мамлакат тараққиётига хизмат қилувчи аҳамиятга эга бўлиши лозим. Тўғри танловга эришишда ҳамюртларимизнинг сиёсий ва ҳуқуқий билиминини ошириб бориш талаб этилади. Бунда эса депутатлар, сиёсий партиялар вакиллари ҳамда ОАВларнинг ўрни катта. Шундан келиб чиқиб, республикада шу уч йўналишда фаолият юритувчи шахслар учун сиёсий ўқувлар ташкил этилмоқда. Ҳуқуқ курслари жами 6184 нафар тингловчи учун ташкил этилиши режалаштирилган.

Уларни ўтказиш эса жорий йилнинг март-май ойларида амалга оширилади. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясида маҳаллий Кенгашларнинг депутатлари, сиёсий партия фаоллари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари учун ташкил этилган сиёсий ўқувларда иштирок этган тингловчиларнинг фикри билан қизиқдик.

Жорий йилнинг 12-17 апрел кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясида маҳаллий Кенгашларнинг депутатлари, сиёсий партия фаоллари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари учун ташкил этилган сиёсий ўқувларда иштирок этган тингловчиларнинг фикри билан қизиқдик.

Муқаддас РАҲМАТУЛЛАЕВА, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гуруҳи аъзоси: — Бу ўқувлар орқали сиёсат нима, деган саволга аниқ жавоб олдик. Сайловларнинг аҳамияти, уларни ўтказиш тартиби, қонунчиликдаги ўзгаришлар ҳақида билимларимизни янада мустаҳкамлашга эришдик. Хусусан, Президент Мурожаатномаси ҳамда Ҳаракатлар стратегияси асосида мамлакатда амалга оширилган ва олиб борилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳияти мавзусида дарслар бўлди.

Айтиш керакки, сайлов қонунчилигидаги ўзгаришлар халқроқ ҳуқуқ нормаларига ҳар томонлама мослиги билан аҳамиятлидир. Уни амалиётга тўғри татбиқ этиш кишидан билим ва малака талаб этади. Мазкур йўналишдаги дарсларда биз, тингловчилар ўзимизни қизиқтирган саволларга жавоб олдик. Лидерлик қобилиятини шакллантириш, имиж яратиш билан боғлиқ кўникмаларимиз ошди. Эътиборлики, бу каби ўқув-машуғулларнинг ўтказилиши маънавий дунёраҳбарликни ошириб, сиёсий ҳаётдаги ўрнимиз ва мавқеимизни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Саналат МУҲИТДИНОВА, Ўзбекистон ХДП Учтепа туман кенгаши раиси:

— Ўқувнинг энг асосий жиҳати долзарб мавзулар юқори савияда олиб борилганида, деб биламан. Айни пайтда нафақат сиёсий, балки маънавий-маърифий билимларимизни ҳам оширишга хизмат қилди. Муҳими, дарслар қанчалик мураккаб бўлмасин, профессорлар уларни ҳаётини мисоллар билан боғлаган ҳолда, чуқурроқ тушунтириб беришга ҳаракат қилди. Шу жиҳатдан улар қизиқари ва мулоқотга бой тарзда ўтди. Турли далиллар, халқаро тажриба билан боғланган ҳолдаги маърузалар аудиторияни қизиқтира олди.

Сайловларни ўтказиш жараёнлари, босқичлари ва турлари ҳақида янада кенг тушунчага эга бўлдик. Олдинда бизни муҳим сиёсий жараён кутмоқда. Унда фаол иштирок этиш, асосийси, ҳамюртларимизнинг бу борадаги даражасини ошириш билан боғлиқ ўзимиз учун аниқ режалар тузиб олдик. Уйлайманки, фуқароларнинг сайловга оид саволларига жавоб беришда олган билимларимиз асқотади. Бундай малака ошириш курсларини ҳар уч ойда ўтказилиши тарафдориман. Ана шунда ҳар бир партия ходими сайлов жараёнларига пухта тайёргарлик билан кириб бориши ва юқори натижа олиши кафолатли ортада, деб ўйлайман.

Шунингдек, тингловчиларга ислохотларнинг мазмун-моҳияти, сайлов қонунчилигининг аҳамияти кенг тушунтирилмоқда. Сиёсий партияларнинг дастурий мақсад ва вазифалари ҳамда сайлов жараёнларини ёритишнинг ўзига ҳам хусусиятлари замонавий педагогик ва интерфаол усулларда етказилмоқда.

Машуғуллар давомида жойлардаги турли муаммолар ва уларни ҳал этишда сиёсий партия фаолияти таъсирчанлигини ошириш билан боғлиқ масалаларда ҳам маърузалар бўлиб ўтмоқда. Бунда сиёсий партия вакилларининг фаоллиги, уларда лидерлик кўникмаларининг аҳамиятига эътибор қаратилмоқда. Мазкур йўналишларда қўйилган натижага эришиш учун сиёсий маданият ва этикага амал қилиш қондаларига алоҳида ургу берилмоқда. Time-management, яъни вақтдан самарали фойдаланиш ва уни бошқариш теологияларидан самарали фойдаланиш бўйича кўникмалар бойитилмоқда. Event management — корпоратив ва оммавий тадбирларни ташкил этиш соҳасидаги билимлар шакллантириляпти.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА, “Ўзбекистон овози” муҳбири.

АҚШДАГИ «ИЛГОР ЖАНГЧИ» МУСОБАҚАСИДА ҲАРБИЙЛАРИМИЗ РЕКОРДЛАРНИ ЯНГИЛАДИ

Юртимиз шаънини ҳимоя қилган III даражали сержант Дилмурод Сулаймонов ҳамда кичик сержант Хайрулло Олимов мазкур беллашувнинг барча шартларини муваффақиятли бажариб, эстафета ҳамда узоқ масофага югуришда шу кунгача қайд этилган мусобақа рекордини янгилади. Кейинги 4 та йўналиш бўйича кечган мурасасиз бахслар ҳам рекордларга бой бўлди. Қувонарлиси, бу натижаларга ҳам ҳамюртларимиз муаллифлик қилишди. Унда сунъий тўсиқлар йўналишда ўтиш, узоқ масофага марши амалга ошириш, жанг шариоитида ярадорга тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш ҳамда иштирокчиларнинг тунги шариоитда ҳарбий топография бўйича билим ва маҳоратлари синовдан ўтказилди. Унга яқин тўсиқларни ўзида жамлаган, узунлиги 900 метр бўлган йўлакдан ўтиш бахсларида вакилларимиз муваффақиятли иштирок этиб, ушбу шартда ҳам тенгсиз эканликларини яна бир бор намоийш этишди.

Ҳамюртимиз кичик сержант Хайрулло Олимов баландлиги 8 метр бўлган мураккаб шаклдаги ёғоч тўсиққа чиқиш ва турли арқондан фойдаланиб ундан тушиш, кенглиги чамаси 20 метр бўлган сув ҳавзасидан арқон ёрдамида ўтиш, нотекис ва ностандарт мувозанатга эга бўлган турли сунъий тўсиқлардан ўтишни ўзида жамлаган мажмуавий машқларни 9 дақиқаю 20 сония вақт ичида бажариб, мусобақа рекордини янгилади.

Кейинги шартда иштирокчилардан 18 кг. юк билан белги-ланган вақт оралиғида 20 километрлик масофани босиб ўтиш талаб этилди. Мазкур шартда ҳар икки ҳарбий хизматчимиз ҳам рақибларидан илдам ҳаракатланиб, марра чизгини 2 соату 2 дақиқада босиб ўтиб, мусобақа

натижаларини янгилашга эришди. Жанг майдонида тез тиббий ёрдам кўрсатиш машқида иштирокчилар 4 та ўқув саволи бўйича синовдан ўтди. Унга кўра, 4 нафар турли кўринишдаги яра-ланган жангчиларни жанг майдонидан олиб чиқиш, улардаги шикастланиш даражасини аниқлаш, ташқи ҳаёт белгиларига қараб биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, шунингдек, ёпиқ ёки очик синиш каби жароҳат олганларга тезкор муолажа қўллаш ҳамда уларни хавфсиз ҳудудга эвакуация қилиш вазифаларини бажаришди.

Шу кунги иштирокчиларнинг тунги шариоитларда ҳарбий топография бўйича билим ва кўникмалари ҳам текширилди. Ушбу шартда ҳам ҳарбий хизматчиларимиз яхши натижа кўрсатиб, зарур баъларни қўлга киритди. Дастлаб улар мусобақа ташкилотчилари томонидан берилган 5 та нукта координаталарини хариталарда турли белгилаб, сўнгра ажратилган 4 соат вақт ичида 20 км радиусдаги ўша нукталарни топишди.

Шу ўринда таъкидлаш керакки, ҳарбийларимиз замонавий навигация воситаларисиз, ёввойи ҳайвонот оламига эга бўлган номаълум ҳудудда, хусусан, боқтоқлик ва қалин ўрмонзорда ҳаракатланишига тўғри келди. Игитларимиз бу шартни ҳам мезбон иштирокчилар билан тенгма-тенг удалашди. Мусобақанинг сўнгги босқичида иштирокчилар турли русумдаги куроллардан ўт очиш, артиллерия оловини йўналтириш ҳамда тест синовларида беллашди.

Эслатиб ўтамиз, 2019 йилда ҳам ушбу мусобақада иштирок этган ҳарбийларимиз фахрли I ўринни қўлга киритган эди.

Лейтенант Отабек НОРБОЕВ, Мудофаа вазирлиги Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти. АҚШ, Миссисипи.

Хизмат кўрсатиш ривожланмаса, тараққиёт бўлмайди

Ҳар биримиз кундалик ҳаётда хизмат кўрсатиш соҳасига эҳтиёж сезамиз. Айниқса, тараққиёт тезлашгани сари янги хизмат турлари кўпайиб бораётгани соҳани янада ривожлантириш талабини кун тартибига қўймоқда. Бу ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий инфратузилмаси яхшиланишига, янги ва барқарор иш ўринлари очилишига, аҳолига ҳар томонлама қўлай шароит яратишида муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам дунёнинг ривожланган мамлакатлари иқтисодий ўсишни таъминлаш учун хизматлар соҳасини жадал ривожлантиришга катта эътибор қаратмоқда. Таҳлиллар кўрсатишича, тараққий топган давлатларда хизмат кўрсатиш ва сервис улуши ялпи ички маҳсулотнинг 70-80 фоизини ташкил этади.

Коронавируснинг жаҳон иқтисодиётига таъсири ва унинг молиявий оқибатлари ҳақида экспертлар турли фикрларни билдиришмоқда. Тўғри, пандемия шароитида дунёнинг кўплаб давлатлари молиявий муаммоларга дуч келди, минглаб аҳоли ишсиз қолди. Бироқ, аксарият экспертлар фаол жорий қилинаётган чора-тадбирлар ва молиявий стимуллар глобал инқирознинг олдини олишини таъкидлашмоқда.

Давлатимизда камбағалликни қисқартириш бўйича олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар, ўзини ўзи банд қилган фуқароларга берилаётган имтиёзлар, хизматлар соҳасини қўллаб-қувватлашга қаратилган эътибор иқтисодиётни юксалтириш муаммоларини ҳал этишда катта аҳамиятга эга, албатта.

Шу йилнинг 22 апрель кунин Президент Шавкат Мирзиёев расмида ҳудудларда хизмат кўрсатиш соҳаси йўналишларини ривожлантириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди. Ҳар бир ҳудуднинг ўзига хослигидан келиб чиқиб, хизматларни кенгайтириш, янги хизмат турларини йўлга қўйиш, илгор тажрибалар ва намунавий лойиҳаларни жорий этиш бўйича янги методология яратиш зарурлиги таъкидланди.

Бу бежизга эмас, албатта. Чунки бу соҳа кўп маблағ талаб этмайди. Унга сарфланган маблағ ёки олинган кредит қисқа муддатда қайтади. Соҳада яратиладиган аксарият иш ўринлари катта малака ва билим талаб қилмайди. Шу тариқа нафақат ҳудудларнинг молиявий салоҳияти, балки аҳоли бандлигини таъминлаш имконияти янада ошади. Жой-

ларда инфратузилма ривожланса, ҳаёт янада замонавийлашади, аҳоли турмуш даражаси юксалади. Фақат имкониятдан тўғри фойдаланиш зарур.

Ҳисоб-китобларга кўра, бу йил хизматлар соҳаси учун банклар томонидан камида 18 триллион сўм кредитлар йўналтирилади. Давлат томонидан тижорат банклари орқали қўшимча 300 миллион доллар ажратилади. Шундан 150 миллион доллар 1 июлгача жойларга етиб боради. Вилоят, туман, шаҳар ҳокимлари, сектор раҳбарлари, маҳаллага бириктирилган масъуллар билан бирга «маҳалла – туман – банк» принципи асосида лойиҳалар рўйхатини шакллантиради. Бунда, ҳар бир маҳаллада камида 20 турдаги, туман ва шаҳарда камида 70 та турдаги хизматлар бўлиши назарда тутилади. Энг муҳими, бу — аҳоли бандлигини таъминлаш, халқимизнинг сифатли хизматлардан фойдаланиш имконини кенгайтиришга хизмат қилади, албатта.

Кўриниб турибдики, ишбилармонлик муҳитини қарор топтириш учун барча имкониятлар ишга солинади, иш бошлашга истаги ва иштиёқи бор фуқаролар қўллаб-қувватланади. Ўз мустақил ишини йўлга қўймоқчи бўлган, аммо қўлида маблағи йўқ кишилар учун муаммо бўлмайди. Натижада ташаббуслар кўпаяди, халқимизга сифатли хизмат кўрсатиш имконияти янада ошади, ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий инфратузилмаси яхшиланади, янги ва барқарор иш ўринлари очилади, аҳолига ҳар томонлама қўлай шароит яратилади. Бу — партияимиз дастурий мақсадлари билан ҳамохандир.

ДЕПУТАТ НИМА ДЕЙДИ? Шарофиддин Назаров, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси:

— Мамлакатимизда хизматлар соҳасининг ЯИМдаги улуши 36,3 фоизга, соҳада банд бўлганлар сони эса 50,1 фоизга тенг. Шундан келиб чиқиб, селектор йиғилишида Президентимиз олға сурган ташаббус, тақлиф ва гоёлар негизида Ўзбекистоннинг ўз олдига қўйган стратегик мақсадларга эришишига қаратилган бир қанча муҳим вазифалар турганини кўришимиз мумкин.

Селектор йиғилишида Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, бугунги кунда Ўзбекистон учун энг долзарб масалалардан бири бу — хизматлар ҳажминини кескин ошириш эвазига аҳолининг ишсиз қатламини банд қилиш ва уларга барқарор даромад манбаини яратиш бериши.

Айни пайтда ушбу соҳада аҳоли жон бошига кўрсатилган хизматлар ҳажми 6,4 миллион сўмни ташкил этмоқда. Бозор хизматлари таркибиде энг катта улушини савдо (25,8 фоиз), транспорт (24,6 фоиз) ва молиявий хизматлар (20,9 фоиз) эгаллайди. Ахборотлаштириш, консалтинг, таълим, соғломлаштириш, тиббиёт хизматлари эса ушбу анъанавий хизмат турларига нисбатан анча ортада қолмоқда. Бундан ташқари, хизматлар соҳасининг ривожланишида ҳудудий табақаланиш юқорилигига қолмоқда. Ўрни кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажмидаги энг катта улус Тошкент шаҳри (36,9 фоиз), шунингдек, Тошкент (7,5 фоиз), Самарқанд (6,6 фоиз) ва Фарғона (6,1 фоиз) вилоятлари ҳиссасига тўғри келади. Хизмат кўрсатиш соҳасининг энг паст улуши Навоий (2,6 фоиз), Жиззах (2,3 фоиз) ва Сирдарё (1,5 фоиз) вилоятларида қайд этилмоқда. Аҳоли жон бошига хизматлар ҳажмида энг юқори кўрсаткич Тошкент шаҳрида (8 308,2 минг сўм) ва энг паст кўрсаткич Қашқадарё вилоятида (824,9 минг сўм) кузатилади.

Бундай ҳудудий табақаланиш нафақат мавжуд камчиликларни кўрсатади, айни чоғда мамлакатимиз ҳудудларида хизматлар соҳасини ривожлантиришда жуда катта имкониятлар мавжудлигидан дарак беради.

Давлатимиз раҳбари белгилаб берган вазифаларнинг жойлардаги ижроси хизматлар соҳасини ривожлантиришда концептуал жиҳатдан мутлақо янги тизимни жорий этиш имконини беради. Ушбу тизим, энг аввало, иқтисодиётда эркинликни ҳис қилган тадбиркорлар учун хизматлар соҳасига ўз капиталини тикишга қаратилган позитив “сигналларни” бера бошлады. Бу, ўз навбатида, жойларда янги ташаббус ва лойиҳаларни амалга оширишга туртки беради. Ижобий натижалар эса узоқ куттирмайди, чунки соҳанинг хусусияти шундай — киритилган сармома тез самара беради.

Лазиза ШЕРОВА, “Ўзбекистон овози” муҳбири.

МУРОЖААТНОМА

Маҳалла раиси ва унинг ўринбосарлари ваколатларини кенгайтириб, уларга аҳоли муаммоларини бевосита ҳал қилиш имконини яратишимиз керак.

МАТБУОТ АНЖУМАНИ

НЕГА АЙРИМ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ

ҲАТТО 1-2 ЙИЛГА ҲАМ ЧИДАБ БЕРА ОЛМАЯПТИ, КЎП ЎТМАЙ АБГОР ҲОЛГА ТУШИБ ҚОЛЯПТИ?

Миллий матбуот марказида Автомобиль йўллари қўмитаси томонидан "2021 йилда йўл қурилиши ва таъмири соҳасида амалга оширилган лойиҳалар ҳамда уларнинг сифат назорати" мавзусида анжуман ўтказилди.

Тадбирда автомобиль йўллари соҳасида олиб борилаётган ишлар, автомобиль йўллари тармоқларини ривожлантириш ва такомиллаштириш истиқболлари борасида маълумот берилди. Шу билан бирга, жорий йил Инвестиция дастурига асосан 2735,8 километрлик умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллариди ҳамда "Обод қишлоқ", "Обод маҳалла" ва бошқа дастурларга асосан 10 114,5 километр ички йўлларда, шаҳар кўчаларида қуриш, қайта қуриш ишлари жадаллик билан амалга оширилаётганлиги, шунингдек, "маҳаллабай" юриб, таъмирланишга муҳтож, зарур йўллар аниқланиб, рўйхатга киритилаётганлиги тўғрисида айтиб ўтилди.

Бугунги кунда мамлакатимизда энг сўнгги технология ютуқларни ўзида мужассам этган муҳташам кўприклар, кенг ва раво магистрал йўллар, ер ости ва ер усти йўлларини қуриш кўлами ва сифати йилдан-йилга ортиб бормоқда. Узунлиги 209,5 миң километрдан зиёд автомобиль йўллари тармоғининг 42,869 километри умумий фойдаланишдаги, 141,883 километри ички ҳўжалиқлараро, қишлоқ, шаҳар ва овуллар автомобиль йўллари, 24,745 километри эса идоравий инспекторлик йўллари тармоғи ҳисобланади. Уларнинг 9 фоизи халқаро, 33 фоизи давлат ҳамда 58 фоизи маҳаллий аҳамиятдаги йўллардир.

— 2021 йилнинг I чораги давомида умумфойдаланувдаги 335 километр автомобиль йўллариди қуриш, қайта қуриш, таъмирлаш ва сақлаш ишлари бажарилди, — дейди Автомобиль йўллари қўмитаси бошқарма бошлиғи Отаназар Жуманиёзов. — Минтақавий автомобиль йўллари ҳолатини зарур даражага келтириш орқали йўл-транспорт инфратузилмасини янада такомиллаштириш, айниқса, қишлоқ жойларда қўлай шарт-шароитлар яратиш бўйича ҳам сезиларли ишлар қилинди. Хусусан, биринчи чорак мобайнида "Обод қишлоқ", "Обод маҳалла" ва бошқа дастурлар асосида 3 578,3 километрдан ортқ ички йўллар таъмирланди. Бундан ташқари, автомобиль йўллари соҳасидаги норматив ҳужжатларни такомиллаштириш бўйича ҳам 25 та ҳужжатга тегишли ўзгартиришлар киритиш тақлифи ишлаб чиқилди. Шу билан бирга жорий йил давомида 2735,8 километр умумфойдаланувдаги автомобиль йўллариди қуриш, қайта қуриш, таъмирлаш ва сақлаш ишлари бажарилиши режалаштирилган.

— "Узйўл инспекция" томонидан жорий йил бошидан буён 1140 та йўл қурилиш объекти ва йўл-қурилиш материаллари ишлаб чиқариш корхоналарида назорат ишлари ўтказилиши натижада 1848 та қоида бузилиш ҳолатлари аниқланди, уларни бартараф этиш бўйича буюртмачи, пудратчи, лойиҳачи, йўлларни сақловчи ва бошқа ташкилотларнинг масъул ходимларига 1150 та бажарилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар берилди, — дейди Транспорт вазирлиги ҳузуридаги йўл-қурилиш ишлари сифатини назорат қилиш инспекцияси бошлиғининг биринчи ўринбосари Темур Темурбоев. — Йўл-қурилиш объектида ва

йўл-қурилиш материаллари ишлаб чиқаришда кўпол қоидабузилишларга йўл қўйган шахсларга нисбатан чоралар қўллаш бўйича 31 та маъмурий баённома расмийлаштирилиб, суд органларига юборилган. 26 та ҳолат бўйича 2 миллиард 168,77 миллион сўмлик сифатсиз бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини тўловдан чиқариш бўйича буюртмачиларга талабномалар ҳам киритилган. 9 та ҳолат бўйича 202,22 миллион сўм миқдориди сифатсиз бажарилган ишлар бартараф этилди, қолган 17 та ҳолатдаги 1 миллиард 966,55 миллион сўмлик сифатсиз бажарилган ишларнинг ижроси давлат инспекторлари назорати остига олинган.

Тадбирда мутахассислар томонидан халқаро молия институтлари билан ҳамкорликда 7 та лойиҳа амалга оширилаётгани таъкидланди. Жумладан, Осиё тараққиёт банки иштирокида А-380 "Ғузур-Бухоро-Нукус-Бейнеу" автомобиль йўлининг 87 ҳамда 240 километрлик қисми, А-373 "Тошкент-Ўш" автомобиль йўлининг 3 километрлик қисми, Ислон тараққиёт банки иштирокида М-39 "Тошкент-Термиз" автомобиль йўлининг 1395-1400 километр ва 1410-1426 километр масофадаги қисмлари, Осиё инфратузилма инвестициялар банки иштирокида А-380 "Ғузур-Бухоро-Нукус-Бейнеу" автомобиль йўлининг 78 километр масофадаги қисми, Саудия тараққиёт жамғармаси ва Кувайт араб иқтисодий тараққиёт жамғармаси иштирокида 4Р-87 "Ғузур-Чим-Кўкдала" автомобиль йўлининг 35 километрлик қисмлари реконструкция қилинапти.

Соҳада амалга оширилаётган қатор ижобий ишларга қарамай, ҳамон йўллар муаммоси аҳолини қийнаб келаётгани бор ҳақиқат. Айниқса, маҳаллий ва ички йўлларнинг абгор ҳолати ҳар бир ҳудудда дуч келинаётган, йўллар давомида фуқароларнинг аруз доғиди сабаб бўлаётган масалалардан биридир, дейиш мумкин. Ёзда чанг-тўпроқ, куз-қишда лой, балчиқ йўллар пидёлари ҳам, ҳайдовчиларни ҳам қийнаб келади. Ҳатто кўплаб маҳаллий йўлларнинг ҳолати ҳам ҳаминқадар эканлиги нафақат маҳаллий аҳоли вакиллари, балки хорижий

сайёҳлар эътирозига ҳам сабаб бўлаётгани ҳеч кимга сир эмас.

Ҳўш, фойдаланишга топширилган янги йўллар аслида неча йилда ўрта ёки капитал таъмирланиши керак? Нега янгида қурилган йўл ёки капитал таъмирланган йўллар 1-2 йил ичида қайтадан таъмир-талаб аҳволга келиб қоляпти?

Қўмита масъул ходимлари Отаназар Жуманиёзов ва Маҳмуд Олимов: Бу ҳақда куйидаги фикр-мулоҳазаларни билдирди:

Аслида қурилиб фойдаланишга топширилган янги йўллар ҳар 6 йилда ўрта таъмирланиши, 12 йилда капитал таъмирланиши, 16 йилда қайта реконструкция қилиниши лозим. Белгиланган мезгилларга кўра, янги йўл 16-20 йилга мўлжаллаб барпо этилади. Аммо бундай самарадорликка эришишда бирмунча камчиликлар кўзга ташланмоқда. Иқлим шароитлари, об-ҳаво, табиат инжиқликлари ҳам йўл сифатига анча салбий таъсир қилади. Очигини айтиш лозим, республикамиздаги автомобиль йўлларининг кўпгина қисми бундан анча йиллар олдин кўпи билан 7 тонналик босимга мўлжалланиб қурилган автомобиль йўллари ҳисобланади. Шу боисдан бугун 30-40 тонналик юк машиналарининг серқатнов бўлиши йўл ҳолатига ўз салбий таъсирини кўрсатмоқда. Шунинг учун қурилиш лойиҳасида барча салбий таъсир ва омиллар инобатга олинган ҳолда капитал таъмирлаш ишлари олиб борилаётган.

Йўллар мамлакатнинг қон томирларидир. Шундай экан, автомобиль йўллари сифати борасида ҳали қилиниши лозим бўлган ишлар талай. Соҳада ўз ечимини кутаётган муаммолар тегишли мутасаддилар эътиборини тортиши, масъулиятини яна бир қарра ошириши лозим.

Матбуот анжумани сўнгиде журналистларни қизиқтирган кўплаб саволларга мутахассислар жавоб қайтарди.

Таштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШ ОЙИ

Инсон руҳиятини ўрганган мутахассислар эътирофига, руҳий бақувватлик ҳаётнинг турли машаққатларини енгиб ўтишда, ҳатто огир касалликларга даво топишда юксак аҳамият касб этар экан. Рамазон рўзасининг фазилатлари бисёр. Улардан муҳими руҳан покланиш, қалбан улғайтириш.

Инсон маънавияти унинг ички оламини ифода этувчи тушунча. Одамнинг ички дунёси қалб поклиги, руҳ осойишталиги, дил мусоффолиги, виждон уйғоқлиги каби улғу фазилатлар билан бутунлик касб этади. Маънавий баркамолликка эришишда Рамазон ойи беназир аҳамиятга эга.

Рўзанин асосий шартлари саҳардан шомгача таом ейиш, ичимлик ичиш ва шаҳватдан тийилиш. Мақур шартлар бажарилса, рўза тутилган бўлади. Уламолар рўза тутишда унинг асосий шартлари билан қаноатланиб қолиш кутилган мақсад-муддаони ҳосил қилмаслигини таъкидлаганлар ва бу маънога пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг куйидаги мазмундаги ҳадисларини далил қилиб келтирадилар: "Шундай рўзадорлар борки, уларнинг рўзадан оладиган насибаси фақат очлик ва ташналиқдир". Рўза нафақат ейиш ва ичишдан, балки дил ва тилда содир бўладиган иллатлардан, хатти-ҳаракатларда гуноҳ ва маъсиятлардан тийилишидир. Дилдорлик, тилдорлик, гийбат, игво, ёлгон, тўхмат, бўхтон, макр-ҳийла, фибриб, қибр, ғазаб, ҳасад, фитна каби иллатлардан тийилиш рўза баркамоллигига олиб боради. Аксинча бўлса, ҳадиси шарифда таъкидланганидек, очлик ва ташналиқдан бошқа натижа ҳосил бўлмайди.

Халқимизда "Тўқликка шўхлик" деган ибора бор. Бу бежиз эмас. Сабаби, ҳикмат олимлари кўплаб хатолар, янглишиш ва нуқсонлар, ҳатто гуноҳ ва маъсиятлар тўқлик пайтида содир бўлишини таъкидлаганлар. Очлик ва ташналиқ охилик, камтарлик, бандалик хусусиятларидандир. Инсон оч ва ташна ҳолида ўзининг Яратганга муҳтожлигини ҳис қила бошлайди. Очлик ва ташналиқка тез-тез учрайдиган камбағал ва бечоракорларнинг ҳолатини қалбан сезади. Юрагиди уларга нисбатан меҳр товлана бошлайди. Бу меҳр улғайиб, нафақат муҳтожларни, балки инсониятни, ҳайвонот дунёсини, наботот ўсимликларни, жамодот — жонсиз жисмларни ҳам қамраб олади. Бу ҳолатда инсон қалбиди ҳикмат булоғи қайнайди. Ҳаётнинг асл моҳиятини англайди. Қалби маънолар дунёсига, завқ ва шавқ оламига гарк бўлади. Инсонни эзуликка бошлайдиган барча китобларнинг асосий қисми саҳар вақтида ёзилгани ҳам шундан. Саҳар вақтида тана бедор, вужудга нон-чой кирмаган, руҳ осойишталиги таъминланган онлар айнан ижод маҳаллидир. Бу кўплаб олимлар, зиёлилар, ёзувчи ва шоирлар томонидан эътироф этилган ҳақиқат. Муқаддас Куръони каримнинг айнан рамозанда, ҳам диллар эриб, вужуд покланиб, қалбар маърифатга ташна бўладиган онларда нозил қилиниши бежиз эмас.

Рамазон — тарбия ойи. Айнан рўза инсон камолотига тўқсин бўладиган турли иллатлардан қутулиш имконидир. Инсоннинг ўз ихтиёри ила юзага келган очлик ва ташналиқ тананин руҳга қарам бўлган ганимат маҳалидир. Руҳий устунликни ҳис қилган онларда маънавий баркамоллик ҳақида тафаккур қилишимиз осонлашади, илм-маърифатга бўлган эътиборимиз ошади, қалбаримиз ҳикмат ошиғига айланади. Буюк ватандошимиз Бурҳониддин Марғиноний нафақат фикр-ислом ҳуқуқи, балки дунё ҳуқуқшунослик хазинасининг нодир ҳазини бўлган — "Ал-Ҳидоя", яъни "Тўғри йўл" асарини 13 йил давомида муттасил рўза тутиб

ёзганлари машҳурдир. "Ҳидоя" асари сўзларнинг озлиги ва созлиги, яъни оз сўзлар орқали кўп маъноларни қамраб олгани билан асрлар давомида олим уламолар, фозилу фузалоларнинг назарида бўлган. Турли тилларга таржима қилинган. Нуфузли олий ўқув юртларида айни пайтда ҳам дарслик сифатида ўрганилади. Содда ифода этганда "Ҳидоя" асари рўза ҳикматини ўзида намоён қилган ноёб асардир. Инсон қалби вужуд очлиғи ва ташналиқда ҳикмат булоғи билан тўлиб-тошишининг ёрқин ифодасидир.

Рамазоннинг асл мазмуни, ҳикмати ва маъноси маънавий иллатлардан, маънавий касалликлардан қутулиш учун бебаҳо фурсат экандир. Рамазон сўзининг мазмуни ҳам араб тилидан таржима қилинганда "қаттиқ иссиқ", "қуйдирувчи иссиқ" маънолари бу ой инсоннинг гуноҳ ва нуқсонлари қуйиб кетишини англашнинг олимлар қайд этганлар. Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом бу борада: "Ким ёлгон гапиришни ва унга амал қилишни қўймас, унинг таоми ва ичимлигини тарк қилмоғига Аллоҳнинг эҳтиёжи йўқ" дея марҳамат қилдилар. Ҳадисдаги нозик нуқта шундаки, Аллоҳ Аллоҳ таъоло беҳожат зотдир. Мотуридия ақидаси бўйича Аллоҳнинг ҳеч нарсага эҳтиёжи йўқ. Балки барча нарса унга муҳтождир. Рўзанин маънавий жиҳати муҳимлиги сабаб Пайғамбар алайҳиссалом ёлгонни тарк қилишни Аллоҳнинг эҳтиёжи, дейди. Яъни Аллоҳнинг ризоси, амри ёлгонни ва унга амал қилишни тарк қилишдир. Бундан Рамазон рўзасини тутишда турли маънавий иллатлардан, айниқса, ёлгончиликдан тийилиш нақадар муҳимлиги келиб чиқади.

Рўзадан мақсад ёлгончилик ва унлан келиб чиқадиган хиёнат, макр, ҳийла, иккиозламачилик, мунофиқлик, казоблик каби жамият барқарорлигига раҳна соладиган, инсонлар орасини бузадиган, савдо-сотикни, касбукор, тижорат ва зироат маҳсулини ҳаромга айлантирадиган, ер юзида фасод ва бузғунчилик ёйилишига сабаб бўладиган иллатлардан холи бўлишидир.

Рўзадан мақсад — инсонни икки дунё саодатиға етаклайдиган, инсонлар орасини ислоҳ этадиган, ҳаётга, эртанги кунга ишончини мустаҳкамлайдиган, қалбарга ором, руҳий осойишталиқни таъминлайдиган ростгўйлик, садоқат, вафодорлик, омондорлик, ҳалоллик каби фазилатларни камолга етказишдир. Агар ёлгон ва унинг турли кўринишлари, ёлгондан келиб чиқадиган иллатлар тарк қилинмас экан очлик ва ташналиқдан фойда йўқ.

Рамазон — инсонни маънавий юксалишга эришиши учун йилда бир келадиган ганимат фурсат. Ундаги маъно гавҳарлари қалбаримизни мунаваар этади, хондонларимизни зиёбга тўлдиради. Маънавий юксалиш юртимизнинг юксалишига ҳамоҳанг бўлиб, иншооллоҳ Ватанимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлашга ҳизмат қилади.

Саидфазл Саиджалов,
Ўзбекистон халқаро ислом академияси катта ўқитувчиси,
"Маърифат" тарғиботчилар жамияти аъзоси.

ВИЛОЯТДАГИ ТАДБИР РЕСПУБЛИКА ЯРМАРКАСИГА АЙЛАНДИ

«Навоий машинасозлик заводи»да 22-24 апрель кунлари Республика тармоқларо кооперация саноят ярмаркаси бўлиб ўтди. Унда янги махсулотлар намойиши ва савдо битимлари амалга оширилди. Ярмаркада 450 та корхона ва 140 га яқин ишлаб чиқарувчилар қатнашди.

Тадбир ишлаб чиқарувчилар ва харидорлар ўртасида истиқболли ҳамкорликни йўлга қўйиш учун катта имконият яратди. Ярмаркада кўплаб саноят корхоналари қаторида Навоий кон-металлургия комбинати ҳам ўзининг кенг турдаги махсулотлари билан фаол иштирок этади. Кўрғазмага қўйилган махсулотлар тадбир қатнашчиларида катта қизиқиш уйғотди.

— Бундай тадбирлар ҳар йили вилоят миқёсида ўтказилаётган эди. Бу йил эса бевосита республика раҳбарияти кўмағида унинг кўлами янада кенгайди. Шунга яраша корхонамизда пухта тайёргарлик қўрилди. Яратилган

шарт-шароитлардан меҳмонлар хурсанд эканликларини таъкидлашмоқда. Бундай ярмаркаларнинг ташкил этилиши ишлаб чиқарувчи ва харидор учун фойдали ҳисобланади. Ярмарка давомида томонлар тўғридан-тўғри шарт-номалар тузиш, келишувларга эришиш имконига эга бўлишиди, — дейди НКМК Маҳаллийлаштириш дастурларини шакллантириш ва мониторинг қилиш бўлими бошлиғи Улуғбек Санақулов.

Иштирокчилар учун «Навоийазот» АЖ, «Навоий иссиқлик электр станцияси» АЖ, «Навоий» эркин иқтисодий зонаси, «Гидростанкосервис» МЧЖлари, шунингдек, Навоёҳор туманидаги «Сармишсой» туристик базаси, қадимий қоятош расмлари, Нуротадаги «Чашма» зиёратгоҳига саёҳат ташкил этилди.

Тадбир янги ҳамкорлар топиш билан бир қаторда, мамлакатимиз огир саноятининг бугунги аҳолини билиш имконини берди. Ярмаркани ҳар йили ўтказиш ва унда хорижий корхоналарни ҳам жалб этиш режалаштирилмоқда.

Ўз муҳбиримиз

ГЎЗАЛЛИК КАШФИЁТЧИЛАРИ

Ўзбекистон бадий академияси томонидан Камолитдин Бехзод номидаги миллий рассомчилик ва дизайн институтининг 1-2-босқич талабалари ва тасвирий санъатга ихтисослашган мактаб ўқувчилари учун Кўкғўмбаз хиёбониди рассомчилик ҳафталиги бўлиб ўтди.

Рассомчилик қадимий санъат тури бўлиб, у давр ўтиши билан профессионал санъатнинг кучайиши уни мустақил санъат турига айлантирди. Уйғониш даври ва ундан кейинги даврларда рассомчиликда ифода воситалари бойиган ва бир қатор мутахассислар етишиб чиққан.

— Рассомчилик санъати қандай хомашёдан фойдаланиши ёки расмининг қандай ишланишига қараб рангтаъсир ва графикага ажратилади. Рангтаъсирда ранг муҳим ўрин эгалласа, графикада асосан чизик, оқ-қора бўёқ доғлари муҳим ҳисобланади. Ранг графикада иккинчи даражали бўлиб у кўп ҳолларда тасвирнинг гоёвий эмоционал томонини кучайтириш мақсадида қўлланилади, — дейди Камолитдин Бехзод номидаги миллий рассомчилик ва дизайн институтининг дастгоҳли рангтаъсир йўналиши талабаси Фурқат Райимов. — Тасвирий санъатни яхши кўрган одамдан ҳеч қачон ёмонлик чиқмайди. Аввало рассом картина яратадиганда биринчи навбатда тасвирнинг тўғри нисбатларини олиши ва охирида рангларга эътибор бериши лозим. Рассомнинг фикрлаши биллиши, гўзаллиқни кўра олиши чицаётган тасвири устида креативроқ ишлашига ёрдам беради.

Жамшид АМИРОВ,
ЎзЖОКУ талабаси.

МУРОЖААТНОМА

2021 йил охирига қадар электрон давлат хизматларини 60 тага кўпайтириб, уларни 300 тага, масофавий хизматлар улушини эса камида 60 фоизга етказиш зарур.

АМАЛИЙ ИШЛАР ДАВРИ

ИШСИЗ ЁШЛАРГА ЕР АЖРАТИЛДИ

СамДУ олимлари ердан унумли фойдаланиш бўйича амалий ўқув-семинар ўтказди

Самарқанд вилоятида 8 минг нафардан ортиқ ёшлар ишсиз сифатида қайд этилиб, “Ёшлар дафтари”га киритилган. Улар учун 14 туманда 24.5 минг гектар ер майдони фойдаланиш учун ажратилган.

Ердан унумли фойдаланишни ташкил этиш мақсадида ташкил этилган семинарда СамДУ ректори, профессор, Олий Мажлис Сенати аъзоси Рустам Холмуродов, 50 га яқин профессор-ўқитувчи, туман ҳокимларининг қишлоқ хўжалиги бўйича ўринбосарлари, сектор раҳбарлари, Ёшлар ишлари агентлиги вилоят, туман бўлимлари мутасаддилари, ОАВ вакиллари иштирок этди.

Мақсад аниқ – ер олган ёшларга СамДУ агробиотехнологиялар ва озиқ-овқат хавфсизлиги факультети домллари томонидан маслаҳат бериш, ёшларни қизиқтираётган саволларга биргаликда жавоб топиш, ердан қандай фойдаланиш ва деҳқончилик маданияти бўйича фикрлашишдан иборат эди.

Мулоқот давомида туманларнинг ўзига хос томонлари, иқлими, ери, сув таъминоти ҳақида ҳам мулоҳазалар билдирилди. Ердан мўл-кўл ҳосил олиш сирлари, деҳқончилик масъуми, экинларни турли зараркунандалардан ҳимоя қилиш йўллари ҳақида маълумот ва тавсиялар берилди. Самарқанд давлат университетини олимлари томонидан тайёрланган “Томорқада ишлашни ўрганимиз” услубий кўрсатмаси тадбир иштирокчиларига тарқатилди. СамДУда ер ажратилган ёшлар учун ташкил қилинган телеграм канали ҳақида ҳам маълумот берилиб, энди ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларни бемалол масофадан туриб бериш ва қисқа вақтда мутахассис жавобини олиш имкониятига эга бўлганликлари таъкидланди.

— Бугун олимларимиз томонидан пастдаргомлик ёшлар учун жуда фойдали, зарур тадбир ўтказилди. — дейди Ёшлар ишлари агентлиги Пастдаргом тумани бўлими раҳбари Шаҳноза Ибодуллоева. — Айниқса профессор-ўқитувчиларнинг маърузаси ёшларга маълум бўлди. Савол-жавоблар ёшларимизнинг ердан фойдаланишга бефарқ эмасликларини кўрсатди. Мана шундай амалий ишлар бардавом бўлишини истаймиз. Пастдаргомлик ёшлар номидан мазкур гоёнинг муаллифларига миннатдорлик билдираман.

Ситора Бекмуродова, Жомбой тумани:

— Самарқанд давлат университети олимларининг Жомбойда ёшлар билан учрашуви бизни қувонтирди. Чунки бу мулоқот биз ёшлар учун айна мўддоо. Агробиотехнологиялар ва озиқ-овқат хавфсизлиги факультети домллари томонидан тайёрланган “Томорқада ишлашни ўрганимиз” номли китоб ҳам берилди. Деҳқончилик, ер, сув, уруғ, парваришlash масалаларидаги маърузалар жуда қизиқарли. Менга ҳам 30 сотих ер берилди. Бу майдонга ловия эқдим. Ёшларга ер берилиши бизда умид уйғотди. Олимлар билан учрашув мана шу ишонччи янада мустаҳкамлади.

Давлатбой Қўшбоқов, Пойкент тумани:

— “Ёшлар дафтари”га киритилганимиз. Даставвал, бу дафтарнинг нима мақсадида ташкил этилганини тушунмаганман, ишсиз ёшлар рўйхати холос, деб ўйлагандим. Бироқ бошланган амалий ишлардан сўнг, мазкур лойиҳа замирида ёшларни иш билан таъминлаш ётганлигини тушундим. Менга ҳам 25 сотих ер ажратиб беришди. Экин экиш борасида иқиландим. Ўқув-семинардан сўнг аниқ бир фикрга келдим. Ўша картошка, помидор, сабзи, бодринг, пиёз ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олиш юзасидан маслаҳатлар беришди. Мен картошка эқдим. Кимёвий дори қўлламадан зараркунандаларга қарши маҳаллий усуллар билан курашиш ҳақида ҳам тушунчага эга бўлдим. Бундай қизиқарли ва илмий асосланган фактлар бизга асқотишига ишонаман.

Камола Кубаева, Иштихон тумани:

— Ишсиз дейишдади-ю, лекин ҳақиқий ишсиз одамнинг кўнглидан нималар ўтаётганлигини билишмайди. Ҳар вақт, ҳар дақиқада иш топиш, рўзгор тебратиш ҳақида

ўйлаймиз. Айниқса, мен каби ёлғиз аёл учун бу жуда ҳам муҳим. Уйимдан узокқа қатнаб ишломаслигим туфайли деҳқончилик учун ер олдим. Самарқанд давлат университети домллари билан учрашув жуда ҳам фойдали бўлди. “Юлдуз” навли нўхат эқдим. Бу нав Ўзбекистонда ихтиро қилинган. Ўсув даври ўртача 81 кун бўлиб, у турли зараркунандаларга, қурғоқчиликка, аскохитозга чидамли.

Зафар Мусаев, Самарқанд тумани:

— 27 ёшдаман, уйланмаганман. Бунга сабаб ишсизлигим, деб айтсам тўғри бўлади. Илгари четда ишлаб келардим. Пандемия туфайли йўллар ёпилди, ишсиз қолиб кетдим. Менга ҳам 20 сотих ер берилди. Бунда Ёшлар ишлари агентлигининг ёрдами анча катта бўлди. Ўзи аслини олганда Ёшлар иттифоқидан сўнг, яна бир агентлик ташкил этилганда, бу

унумли фойдаланиш, тупроқнинг экин экиш вақтидаги ҳолати ва шу каби аниқ фактлар менинг диққат эътиборимни тортди. Ерга картошка ва помидор эмоқчи эдим. Олимлар энг яхши ва кўп ҳосил берадиган картошка уруғ нави сифатида “Марфона”ни, помидорнинг зараркунандаларга қарши чидамли бўлган “Истиклол” навини тавсия қилишди. Помидорларнинг дастлабикисини кўчат сифатида сотдим. Даромад ёмон бўлмади.

Акмал Бўлтақов, Оқдарё тумани:

— Ишсиз пайтида бирор тайинли юмуш излаган вақтларим кўп бўлган. Менга ер ажратилган сўнг бу ташвишдан қутулдим. Энди бор кучимни ва меҳримни ерга бермоқчиман. Олимлар билан бўлган семинардан сўнг

ҳам қолганларга нисбатан камроқ. Ҳосили анчагина мўл.

Ғиёс Саидов, Пахтачи тумани:

— Уйланганман. 2 нафар фарзандим бор. Шу вақтгача чет давлатда, баъзан Тошкентга бориб ишлардим. Пандемия сабабли чегаралар ёпилди ва ишсиз қолдим. “Ёшлар дафтари”га киритилдим. Менга 20 сотих ер ажратилди. Ҳозир бу ерга бақлажон экканман. Йигим-терим вақти яхши даромад олиш энг биринчи мақсадим. Ер берилгандан сўнг унга нима экиш тўғрисида анча вақт бир тўхтамага келолмай юрдим. Туманимизга Самарқанд давлат университетидан бир гуруҳ олимлар келиб, ердан унумли фойдаланиш тўғрисида ўқув-семинар ўтказишди. Мен ҳам унда иштирок этдим. Агробиотехнологиялар факультети олимлари томонидан ернинг дастлабки ҳолатлари, ер намлиги ва ўғитланганлиги қараб экин экиш кераклиги ҳақида маълумот берилди. Бизга тарқатилган “Томорқада ишлашни ўрганимиз” номли ўқув-қўлланмадаги керакли маълумотлардан фойдаланиб келаямиз.

Аббосжон Ботиров, Пастдаргом тумани:

— Туманимиз шаҳарга яқин бўлсада пандемия даврида биз ҳам ишсиз қолдик. Лекин Президентимиз ҳар бир ёш билан алоҳида ишлаш кераклиги, уларнинг муаммолари билан тизимли шугулланиш зарурлигини таъкидлаганидан сўнг, менга туманимиздан 25 сотих ер ажратилди. У ерга нўхат эқдим. Лекин ундан кейинги босқичда амалга оширилиши керак бўлган ишлардан бироз хабарим йўқ эди. Университет олимлари маслаҳатидан кейин менда ўсимликни парваришlash қўниқмадан пайдо бўлди. Масалан, нўхат учун ернинг энг қўлай ҳарорати 6-7 даража ҳисобланади. Самарқанд вилояти ҳудудда уни экишнинг оптимал вақти март ойининг дастлабки икки ўн кунни ҳисобланади.

Мўзроб Элмуродов, Нуробод тумани:

— Ёшларга ер ажратилиши Ёшларни қўллаб-қувватлаш йилида бизга берилаётган эътибор намунаси, десам муболага бўлмайди. Мен ҳам ишсиз эдим. Бугунги кунда иш топиш анча мушуқлашиб бормоқда. Вақтида ўқиб-ўрганмаганлигим учундир балки. Бизга ер берилгандан хурсанд бўлдим. Экин экиш ҳақида айрим маълумотларга эга эдим. Ўқув-семинарда катнашиб, ер ва томорқага оид кўп қўллаб-қувватлаш бохабар бўлдим. Қаламбир, картошка, помидор, бодринг каби экинларнинг агротехникаси ҳақида етарли маълумотга эга бўлдим.

Достонбек Тўхтамшиев, Каттакўрғон тумани:

— “Ерга меҳр берсанг, у сени боқади”. 25 сотих ер майдонда деҳқончилик қиламан. Барча туманларда ўтказилиб келинган СамДУ олимларининг учрашуви оддий, қуруқ сўзлардан йироқ бўлиб, бизга тегишли кўрсатмалар, керакли маълумотлар берилди. Алоҳида телеграм канал очилгани биз учун янада қўлайлик яратди. Ушбу ўқув-семинарлар ҳар мавсумда мунтазам ўтказилиши айтилди.

Отабек САЪДУЛЛАЕВ, Самарқанд давлат университети Аҳборот хизмати ходими.
Шавкат АКРАМОВ олган суратлар.

ҲАМИША ИЗЛАНИШДА, ИНТИЛИШДА

Ёши улуғларимиз умрни оқар дарёга қиёслашлари замирида бир олам маъно мужассам. Зеро, инсон умри гоҳ тўлқинли, гоҳида сокин кечади. Ораимизда шундай инсонлар борки, бетиним дарёдек мавжланиб, не-не чашмалар учун замин яратади. Бизнинг қаҳрамонимиз Анатолий Александрович 1943 йилда Қашқадарё заминидан дунёга келган. Дастлаб электр механиклик соҳасида ўқиган бўлишига қарамай, спортга бўлган муҳаббати уни Ўзбекистон жисмоний тарбия институтига етаклайди. Қарши шаҳрида жисмоний тарбия ўқитувчиси сифатида фаолиятини бошлаган Анатолий Александрович ўз устида тинимсиз изланишлари натижасида пойтахтга келади ва иш фаолиятини давом эттирди. Бугун 80 ёшни қаршилаётган устоз касбига бўлган садоқати, ўқувчилар-у, шоғирдларига бўлган муҳаббатига бис ҳақоман ёш авлодга ўзининг ўғитлари билан ибрат бўлиб келмоқда.

Спортчиларга хос шижоат ҳамда ташаббускорлик устоз фаолият олиб бораётган Мирзо Улуғбек туманидаги 35-мактабнинг туман, шаҳар, Республика миқёсида танилишига замин яратди. У мактабда волейбол, баскетбол, гандбол тўғрисидаги ташкил қилди. Тўғрақ катнашчилари орасида моҳир спортчи ва мураббийлар этишиб чиқди. Баскетбол тўғраги иштирокчиларининг кетма-кет галабалари тўғрақ доврўғини Республика бўйлаб таралишига сабаб бўлди. Ҳар йили Ўзбекистон терма жамоасига айнан ушбу тўғрақ катнашчиларидан икки нафар номзод саралаб олинishi оддий умумтаълим мактаби катта ютуқлардан биридир. Қувонарлиси, баскетбол машғулотли шу маҳаллада истикомат қилувчи уюшмаган ёшлар учун ҳар яқшанба куну бепул ташкил этилади.

Юртимизда барпо этилган “Хумо” арена устознинг кўп йиллик орузи амалга оширишига хизмат қилди. 2019 йилда Анатолий Александрович бу ерда ўзининг хокей командасини тузди. Жамоага 9-11-синф ўқувчилари жалб этилди. Пухта тайёргарлик ва тинимсиз машғулотлар натижасида жамоа илк қадамидеъ муваффақиятли галабаларни қўлга киритиб, Республика босқичига йўл олди. Афсуски, пандемия сабаб мусобақа охирига етмай қолди. Бироқ тўғрақ ҳамон ўз ишини давом эттирмоқда. Республика миқёсида устознинг адолатпарварлиги ва ўз ишининг устаси сифатида танилиши унга турли мусобақаларда ҳакамлик қилиш имконини берди. Ҳали ҳам нуфузли турнирлар устоз ҳакамлигида ўтказилмоқда. Анатолий Александровичнинг меҳнатлари муносиб баҳолашиб “Дўстлик” ордени билан мукофотланди. Инсон севган касби ва уни қўллаб-қувватлаб турувчи жамоа билан муваффақиятлар сари олға одимлаб, ўз умрини мазмунли саҳифалар билан бойитади. Фидойи устоз Анатолий Александровичга ана шундай инсонлардан.

Жамшид АМИРОВ
ЎзЖОКУ талабаси

ЖИНОЯТ ФОШ БЎЛДИ

ФИРИБГАР ОВГА ЧИҚДИ, ОРТИДАН ҒАВҒО ЧИҚДИ

Жиноят ишлари бўйича Яққасарой туман судининг қора курсисидан ўтирган йигит бир қарашда фирибгарга ўхшамайди. Лекин унинг қилмишларини эшитган киши ёқасини ушлаши турган гап. Нодир (исмлар ўзгартирилган) қўл орган жиноятни айтидиган бўлса у хусусий қорхоналарнинг биридан “Матиз” русумли автомобилани кунига 90.000 сўмдан ижарага олиб, таксичилик қилиб юрарди. Лекин нияти бузилиб, қинғир ишга қўл урди. У Яққасарой туманидаги автопаркда турган автомобиллар аукцион орқали сотилишини эшитиб хом хаёлларга берилди. Қунларнинг бирини Марат исмли шахс билан учрашиб қолиб, унга ўзини аукционлардан автомобилларни арзон нархда сотиб олиб берадиган тадбиркор, деб таништирди. Марат “Матиз” сотиб олмаётганини айтиди.

Нодир унга “Матиз”ни 20 миллион сўмга олиб беришини, пулини ярмини олдиндан беришини, қолган 10 миллион сўмини бир йил давомида бўлиб тўлашни таклиф қилади. Бу гапга ишонган Марат унга қандай қилиб 10 миллион сўм бериб юборганини билмай қолади. Нодир эса олган пулларни жигилдонига уради. Орадан бир-икки кун ўтган, Марат унга яна бир машина кераклигини айтиди. Қобил деган таниши ҳам шундай нархга машина олмаётганини, шу ҳақда гаплашиб олишни илтимос қилади. Ови бароридан келаётган Нодир учрашувга чиқади. Қобил унга “Жентра” олмаётганини, лекин ҳозир пули йўқлигини айтиди. Нодир асосий суммани кейинчалик тўлаш шарти билан ҳозир бу машинани учун 8 миллион сўм пулни санаб олаётганида хуқуқ ҳимоячилари томонидан қўлга олинади. Ўзини тадбиркор деб таништирган фирибгарнинг найранглари охир-оқибат фош бўлди.

Санжар ИБАДОВ,
жиноят ишлари бўйича Яққасарой
туман суди судьяси.

МУРОЖААТНОМА

2021 йилда ҳам сўз эркинлигини таъминлаш, оммавий ахборот воситаларини ҳар томонлама ривожлантириш, журналист ва блогерларнинг эркин фаолият юритиши учун ҳуқуқий асослар янада кучайтирилади.

ТАДБИР

ХОДИМ БАХТСИЗ ҲОДИСА ОҚИБАТИДА ВАФОТ ЭТСА,

УНИНГ 6 ЙИЛЛИК ЎРТАЧА ОЙЛИК МАОШИ ОИЛА АЪЗОЛАРИГА ТўЛАБ БЕРИЛАДИ

Миллий матбуот марказида Саноат хавфсизлиги давлат қўмитасининг “Жорий йил биринчи чорагида амалга оширилган ишлар ва келгусидаги режалар” мавзусида матбуот анжумани ўтказилди. Тадбирда қўмита саноат, радиация ва ядро хавфсизлиги, соҳаларни тартибга солувчи мингдан ортиқ норматив ҳуқуқий ва норматив техник ҳужжатлар асосида давлат назорати амалга оширилиб келинаётгани, халқаро доирада, минтақавий ва халқаро ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб борилаётгани, Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги саноат хавфсизлиги кенгаши, Атом энергияси бўйича халқаро агентлиги, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Евроатом, Европа иттифоқи комиссияси, “Росатом” давлат бирлашмаси, “Ростехнадзор” федерал хизмати каби ташкилотлар билан саноат ва радиацион хавфсизлик соҳаларида ҳамкорликлар йўлга қўйилгани тўғрисида маълумот берилди.

— Қўмита атом энергетикаси ва ядро технологиялари объектлари, шунингдек, хавфли ишлаб чиқариш объектларида саноат, радиация ва ядро хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ягона давлат сиёсати амалга оширилиши ва назорат қилиниши учун масъул бўлган ваколатли давлат бошқаруви органи ҳисобланади, — деди Саноат хавфсизлиги давлат қўмитаси бошқарма бошлиғи Олимжон Жўраев. — Ҳозир бир қатор халқаро ташкилотлар билан саноат ва радиацион хавфсизлик соҳаларида ҳамкорлик қилиб келяпмиз. Айни вақтда республикамизнинг 13 мингдан ортиқ корхонасида 158 мингдан ортиқ хавфли ишлаб чиқариш объектида фойдаланилади. Мисол учун, биргина ёқилғи-энергетика комплексларида 700 минг нафардан зиёд ишчи ва ҳодим меҳнат қилади. Бундан ташқари, хавфли ишлаб чиқариш объектларида, яъни тадбиркорлик субъектларида

ҳам 7 миллион нафардан ортиқ ходим фаолият юритмоқда. Бугунги кунда қўмита назоратидаги корхона ва ташкилотларда 978 та давлат назорати, 2667 та назорат-профилактикаси ўтказилиши натижасида 13932 та саноат, радиация хавфсизлиги талаблари ҳамда ер ости бойликлари билан фойдаланиш соҳаларида қоида бузилишлар аниқлангани боис, 28 та корхона-ташкilotда ишлар вақтинча тўхтатилди. 536 нафар инженер-техник ва раҳбар ходимга 322,5 миллион сўмлик жарима қўлланилди. Жорий йилнинг I чораги бўйича тўхталган бўлса, қўмита томонидан 21 та лицензия расмийлаштирилган. Назорат остидаги корхона ва ташкилотларда умумий 18 та бахтсиз ҳодисага йўл қўйилди ва уларнинг 3 тасида ўлим қайд этилди. Урганишлар натижасида яна 16 та ҳужжат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юборилди. Бахтсиз ҳодисаларнинг қарийб 69 фоизи

ташкилий, 31 фоизи техник сабаблар туфайли содир бўлгани аниқланди. Масалан, “Навоий кон-металлургия комбинати” ДҚда жами 4 та бахтсиз ҳодисага йўл қўйилиб, улардан биттаси энгил, 2 таси оғир ва биттасининг оқибати ўлим билан тугаган. “Ўзбеккумир” АЖда ҳам рўй берган бахтсиз ҳодиса ўлим билан тугаган. Тахлиллар шуни кўрсатадики, бахтсиз ҳодисалар асосан ишлаб чиқаришда ишнинг тўғри ташкил этилмагани, саноат хавфсизлиги соҳасида билим савиясининг пастлиги, техник ҳамда технологик жараёнларда ишлаб чиқариш интизомига риоя этилмагани, иш бажарувчининг эҳтиётсизлиги ёки таваккалчиликка йўл қўйиши оқибатида келиб чиқаяпти. Техник сабабларга эса техник жиҳозлар ва қурilmаларнинг носозлиги, қурилмаларнинг конструктив янгиланмаслиги, меъёрий ҳужжат ҳамда лойиҳа талабларига риоя

этилмаётганлиги кирди. Оқибати оғир тан жароҳати олиш ёки ўлим билан тугаган ҳар бир бахтсиз ҳодиса қўмита хайъати ва инспекциялар мажлисларида кўриб чиқилиб, тегишли чоралар кўрилади. Бундай ҳолатларга йўл қўйган муҳандис-техник ходимларга нисбатан интизомий ҳамда маъмурий чоралар қўлланилади. Айтиш кераки, бундай бахтсиз ҳодисаларга сўнги йилларда корхона ва ташкилотларда раҳбарларнинг тез-тез алмашиви ҳамда тайинланаётган раҳбар ва мутахассисларнинг саноат, техник хавфсизлик, меҳнат муҳофазаси каби масалаларга тайёр эмаслиги ёки бефарқлиги сабаб бўлади. Ишчи бахтсиз ҳодиса оқибатида вафот этса, унинг 6 йиллик ўртача ойлик маоши корхона томонидан оила аъзоларига бирдан тўлаб берилади. Бундан ташқари, ишчининг вояга етмаган нечта фарзанди бўлса, улар вояга етгунича давлати-

миз томонидан ижтимоий ҳимояга олинб, ойма-ой ижтимоий ёрдам кўрсатилиб борилади. Тадбирда табиий газдан фойдаланиш, уни истеъмолчиларга узлуksиз ва бехатар етказиб бериш, хавфсиз фойдаланиш масалалари ҳам таҳлил этилди. Унда ис газидан захарланмиш оқибатида бахтсиз ҳодисалар юз бераётгани қайд қилинди. Бунда аҳоли томонидан хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган, қўлбола, ностандарт газ жиҳозларидан фойдаланиш, газ тармоқларига резина шланг орқали уланмиш каби омиллар сабаб бўлаётгани, уларнинг олдини олишга қаратилган кенг қўламдаги тадбирлар ҳақида ҳам маълумот берилди. Анжуман якунида мутахассислар журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди. Тоштемур ХУДОЙҚУЛОВ, “Ўзбекистон овози” муҳбири.

БИЛАСИЗМИ?

ТОРТИБ СОТИЛАДИГАН ТОВАРЛАР сотишдан олдин сотувчи томонидан қадоқланган ва ўралган тақдирда...

Чакана савдо қоидаларига кўра, тортиб сотиладиган товарлар сотишдан олдин сотувчи томонидан қадоқланган ва ўралган тақдирда, яроқлилик муддати қисқа бўлган товарларни қадоқлаш ҳажми савдонинг бир кунли мобайнида улар сотиладиган ҳажмдан ортиқ бўлмаслиги керак. Қадоқланган товар ўрамага этикетка ёпиштирилади. Унда: — товар номи; — тайёрловчи корхонанинг ёки тайёрловчи мамлакатнинг номи; — бир бирлигининг баҳоси; — тайёрланган санаси; — яроқлилик муддати; — қадоқланган санаси; — қадоқловчининг тартиб рақами ёки фамилияси кўрсатилади. Ўрамдаги оғирлиги кўрсатилган, тайёрловчи томонидан қадоқланган ва ўраб-жойланган озик-овқат товарларини сотишда улар қўшимча равишда тарозидан тортилмайди.

КАМБАҒАЛ ВА ИШСИЗ

фуқароларни тадбиркорликка жалб қилиш, уларнинг меҳнат фойдаланиши ошириш юзасидан қуйидаги имтиёزلар берилган:

— тадбиркорларга иш ўринлари ва шaroитларини ногиронлиги бўлган шахсларга мослаштириш учун ҳар бир мослаштирилаётган иш жойи учун БҲМ нинг 40 баравари (9 млн 800 минг сўм) миқдорига; — тадбиркорлик фаолиятини бошлаётган ишсиз фуқароларга тадбиркорлик субъекти сифатида давлат рўйхатидан ўтгандан сўнг дастлабки уч ой мобайнида олинган бино ва иншоотнинг ижара тўлови; — хунармандларнинг “Хунарманд” уюшмасига аъзолик бадали харажатларини қоплаш учун субсидия ажратилади.

КАДАСТР ПАСПОРТИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ

қуйидаги ҳолларда бепул амалга оширилади:

— кўчмас мулк объекти бўйича бирламчи кадастр йиғмажилди (паспорти) мавжуд бўлиб, бегоналаштирилганда ёки объектга ўзгаришлар (реконструкция, қўшимча ва алоҳида қурилиш) мавжуд бўлмаганда; — кўчмас мулк объектнинг бир қисми бегоналаштирилганда объектнинг қолган қисмига ёки реконструкциясиз тоифаси ўзгарганда; — кадастр йиғмажилди (паспорти) йўқолганда (яроқсиз ҳолга келганда ва кўчмас мулк объекти қураткичлари ўзгартирилмасдан). — Ушбу ҳолларда кадастр паспорти уч иш кунли мобайнида расмийлаштирилади.

ҚАЙТАРИБ ОЛИНМАЙДИГАН

ЎКИ ШАРНИ ҲУШАШГА алмаштирилмайдиган товарларни биласизми? — Истеъмолчи сифатли нооziк-овқат товарини (масалан, совун, идиш-товоқ, уйинчоқлар, канцелярия моллари ва шу кабилар) сотиб олган кундан бошлаб 10 кун ичида айни шундай товарга алмаштириб олишга ҳақли. — Агар сотувчида бундай товар мавжуд бўлмаса, истеъмолчи тўланган пулни қайтариб олиши мумкин. — Алмаштирилаётган товарларнинг нархида тафовут бўлса, қайта ҳисоб-китоб қилинади. Адлия вазирлигининг телеграмдаги «Нidqiqiy axborot» канали.

ХУҚУҚИЙ МАЪРИФАТ НИКОҲ — МУҚАДДАС

уни эъозлаш, авайлаш Конституциямизда, кодексларда алоҳида таъкидланган

Маълумки, никоҳдан ўтиш, уни турли воситалар орқали мустақамлаш ва кафолатлаш аждодларимиздан бизга мерос бўлиб келаятган ибратли анъаналардан биридир. Зеро, Ўзбекистон Конституциясининг 63-моддасида “Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга. Никоҳ томонларнинг ихтиёрий розилиги ва тенг ҳуқуқлилигига асосланади”, деб уқтирилган.

Ушбу қоидалар никоҳнинг ихтиёрийлиги, икки томоннинг розилиги асосида тузилиши оиланинг барқарор ва мустақам бўлишига ҳам имконият яратди.

Никоҳ тузиш ва қайд этиш тартиб-қоидаларининг қонуний жиҳатдан кафолатлини эр-хотин ўртасидаги тенглик ҳамда ўзаро хоҳиш асосида тузилган эркин иттифоқ бўлиб, мақсади оилани мустақамлаш, фарзандларни вояга етказиш ва уларни жамиятнинг муносиб кишилари қилиб тарбиялашдан иборатдир.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, никоҳ тузиш вақтида ФХДЭ органларининг тушунтириш олиб боришлари ҳам бўлажак эр-хотин учун муҳим аҳамиятга эгадир. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мақамасининг 365-сон қарорига кўра, бизга никоҳдан ўтиш учун ариза берганларга 5 та касаллик бўйича текширувдан ўтишлари учун йўлланма берилади. Қайд этиш кераки, ҳаёт тиббий кўрик никоҳланувчилар учун нечоғли муҳим эканлигини кўрсатибди. ФХДЭ органи ва никоҳ уйлари мутасаддилари аризани қабул қилаётганда никоҳланувчиларга никоҳ тузиш тартиби ва шартларини, келгусидаги эр-хотин ва ота-она сифатида вужудга келадиган ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларини тушунтириши, бир-бирининг саломатликларини, оилавий аҳоли тўғрисида хабардор эканликларига ишонч ҳосил қилишлари керак. Шунингдек, никоҳланувчилар никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар тўғрисида огоҳлантирилади. Бундан ташқари, ФХДЭ органи шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари бўйича никоҳдан ўтувчиларни қонуний никоҳда туриш-турмаслигини ҳам текшириб кўриши зарур. Оила қонунчилигида никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар ҳам назарда тутилган.

Бундан ташқари, амалдаги қонунчиликда ака-ука ва опа-сингиллар фарзандларининг никоҳлангани тақиқланган ва бу ҳозирги замон генетикаси ҳулосаларига асосланган бўлиб, бундай никоҳ носоғлом авлод вужудга келишига сабаб бўлиши мумкин.

Никоҳ фақат никоҳланувчи шахслар иштирокида қайд этилади. Никоҳни ишонч қоғози ёки вакил орқали қайд этишга йўл қўйилмайди.

Никоҳни қайд этишда никоҳланувчилар ўзи хоҳишларига кўра, иккаласидан бирининг фамилиясини умумий фамилия сифатида танлашлари ёки ўзларининг никоҳгача бўлган фамилияларида қолишлари мумкин.

Никоҳ муқаддас. Уни асраб-авайлашимиз учун ёшлар ўртасида тарбиявий-маънавий суҳбатлар, учрашувлар ўтказиб туришимиз керак. Умр савдосига енгил-елги қараш нафақат бир оиланинг, балки жамиятнинг ҳам муаммосидир. Шунинг учун бундай нохушликлар бўлмаслиги учун барчамиз масъул эканлигимизни унутмаслигимиз лозим.

Махфуза МАҲКАМОВА,
Тошкент шаҳар 3-сон Никоҳ уйи 1-тоифали инспектори.

ШЕЪРИЯТГА ШАЙДО ХУҚУҚШУНОС

Инсон бу ёруғ оламга келаркан, ҳаётининг илк кунлариданок, ўзи яшаб улғаяётган борлиқни, теварак-атрофда содир бўлаётган воқеа ва ҳодисаларни идрок қила бошлайди. Қачонки, маълум бир ёшга етиб, жамиятда бирор-бир касбни танлагач, касб сир-синоатларини устозлардан ўрганади. Узоқ йиллар давомида изланиб, орттирган тажрибалари асосида ўз соҳасини мукамал ўзлаштиради ва ўзи ҳам устоз даражасига етади. Халқимизда бирор-бир соҳани мукамал эгаллаган инсонни ўз касбининг устаси, ёки пири устоз деб аташади.

Инсон чинакам устоз, комил инсон даражасига эришиш учун қанчадан-қанча машаққатлар чекади, ўз устиди тинимсиз ишлаб, кези келса, оромдан ҳам воз кечадди. Илҳом акани ҳам ана шундай етук устоз, том маънода комил инсон, десак сира муболага бўлмайди. Жамоамиз ходимлари Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси Хуқуқбузарликлар профилактикаси бошқармаси муҳим топшириқлар бўйича инспектори, подполковник Илҳом Яхшиевни хурмат билан устоз деб аташади. Ўз навбатида Илҳом ака ҳам ўзининг қимматли маслаҳатларини ҳеч кимдан аямайди.

У узоқ йиллар мобайнида ички ишлар органларининг хуқуқбузарликлар профилактикаси соҳасида, турли лавозимларда самарали фаолият кўрсатиб, ўз касбининг сир-синоатларини чуқур ва пухта ўзлаштириш билан бир қаторда, йиллар давомида қўллаб-шогирдлар тарбиялаб етиштирди. Айниқса, жиноятчиликни жиловлаш, ҳаёт сўмоқларида адашиб, қилиб-билмасдан қабоҳат кўчасига кириб қолган юртдош-

ларимизни ахлоқан ва маънан қайта тарбиялаб, тўғри йўлга солиш, бир сўз билан айтганда, эл-юрт осойишталигини таъминлаш борасида самарали меҳнат қилиб келмоқда.

Тарихдан маълумки, Алишер Навоий, Бобур, Феруз, Амирий сингари етук ўзбек мутафаккирлари муҳим давлат ишлари билан машғул бўлиш билан бирга, ижод билан ҳам шуғулланишган, ёзган асарлари билан шухрат қозонишган. Илҳом Яхшиев ҳам узоқ йиллардан буён ишдан бўш пайтларида юрагидан қуйилиб келган сатрларни қозоғга туширади, ижод билан шуғулланиб туради. Лекин шоирликка даъвогар эмас. Унинг ижод намуналарида Она Ватанга, туғилиб ўсган юртига, ота-онага, саховатпеша халқига, устозларига, гўзал табиятга ва касбига бўлган меҳр-муҳаббати сезилиб туради.

Кўҳнасан, лек ҳамиша, навқирон дидёримсан, Бағрингда униб-ўсдим, ўзинг ифтихоримсан.

Бўлдинг тоғдек сунячиқ, мангу мададкоримсан, Танимдаги мадорим, ягонамансан даҳраро, Танери марҳаматисан, шариф юртим Бухоро.

— “Мен Қорақўл туманининг чекка бир қишлоғида, оддий ишчи оиласида туғилиб ўсганман, — дейди Илҳом ака. — Собиқ шўро даврида қишлоғимизда кўришқини бир мактаб бўларди, бизнинг хат-саводимиз ўша мактабда чиққан. Ҳали-ҳаном эсимда, аёзли қиш кунларида, ҳатто сиёҳдонда сиёҳ музлаб қоларди, биз, пилдираган болакайлар кўчадан ўтин, шох-шаббалар териб келиб, синф хонамиздаги “буржуйка” печкани галма-галдан ёқиб, исинардик. Хамма ёқни қора куя босиб кетарди. Наҳора, шўролар ҳукумати замони, қолаверса, оғир қишлоқ шароити, бироқ мен бундан сира нолимайман. Аксинча, беғубор болагим ўтган, жонанжон қишлоғим, лойсувоқ томлар, нураган танدير, паскамгина мактаб, шўртупроқ кўчалар, бесарҳад ёвонлар, захматқаш ва бағрикенг халқим, буларнинг бари-бари билан чекисиз фахрланиб, соғиниб ашайман.

Мактабимизда болаларнинг билим олишига жиддий эътибор қаратиладди. Олис қишлоқда ўсган бўлса-да, Жўракул домли Аҳмедов, Ҳамроқул ака Бозоров сингари ўз даврининг етук муаллимлари бизга сабоқ беришган. Инсон ҳаётдаги билимнинг асосий пойдеворини айнан ўрта мактабда олади. Агар ўрта мактабда ўзи интилиб, тиришқоқлик билан ўқимас экан,

уйлайманки, бетакрор болалик дамларини шунчаки шамолга соуради. Ана шу, забардаст устозларнинг берган билими, қолаверса, ота-онамизнинг талабчанлиги туфайли, олис бир қишлоқдан Тошкентдек асим шаҳарга келиб, иккита институтни тамомлаганман. Адабиётга қизиқишим ҳам айнан ўрта мактабдан бошланган. Эсимда, адабиёт ўқитувчимиз Гулчехра опа Эргашева мумтоз ўзбек шоирлари билан бир қаторда, жаҳон адабиёти намояндларининг шеър ва ғазалларини шу қадар усталик билан, маромига етказиб тушунтирадими, ҳаттоки бошқа фанларни у даражада яхши ўзлаштирмаган болалар ҳам айнан адабиёт фанидан яхши баҳоларга ўқишарди. Менинг ҳам шеърятга қизиқишимга айнан адабиёт муаллимимини туртки бўлган.

Албатта, Илҳом ака ўқиган давр билан ҳозирги дорилмомон кунларни сира қиёслаб бўлмайди. Барчамизга маълумки, сўнги йилларда муҳтарам Президентимиз ташаббуслари билан мамлакатимизда вояга етмаганлар ва ёшлар, уларнинг таълим-тарбияси, қолаверса, ёшлар спорт масаласи энг долзарб давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Ҳар йили таълим, соғлиқни сақлаш, спорт ва ёшларни қўллаб-қувватлаш соҳасига давлат бюджетидан жуда катта маблағлар ажратилаётгани ҳам беҳизга эмас. Нафақат йирик шаҳарлар, балки чекка-чекка қишлоқларда ҳам жуда кўркам ва замонавий таълим муассасалари қад росламоқда. Республикамизнинг барча туманларида таълимнинг ўзига хос, рақобатбардош инфратузилмаси яратилмоқда.

Биз бугун хурмат билан тилга олаётганимиз, Илҳом ака сингари меҳнатсевар, ҳалол ва ибратли устозлар ҳақида қанчалар кўп фикр юритсак ҳам камдек туюлгандек. Инсон ҳаётда эришадиган ютуқларининг маълум бир қисмигина шунчаки омад бўлса, эл хурматига ва шон-шухратга фақатгина ўзининг ҳалол меҳнати орқали эришади. Қай соҳада фаолият кўрсатмайлик, сидқиқилдан меҳнат қилиб, ҳалол яшамоқ ҳар биримизнинг асл ширимиз бўлишини тилаган ҳолда, Илҳом аканинг қаламига мансуб ибратли бир тўртлик билан ўз фикримизга хотима ясадик.

Қай ишни касб айламаки биродар, Ҳалол яша шўро эзу ширинг бўлсин. Камтар бўлу, яхшилик қил онқадар — Боқий уйинг нури раҳматга тўлсин!

Абдурашид ОЧИЛОВ,
Тошкент шаҳар ИИББ ҲТБ бошлиғи ўринбосари, подполковник.

МУРОЖААТНОМА

Аёлларнинг бизнес соҳасидаги лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш ҳамда жойларда аниқланган хотин-қизлар муаммоларини ҳал этиш учун бюджетдан қўшимча равишда 1 триллион сўмдан зиёд маблағ йўналтирилмоқда.

КИТОБ БИЗНИНГ ДЎСТИМИЗ

Жамиятимиз учун ҳар томонлама етук ва баркамол, юксак салоҳиятли, ўзининг мустақил фикрига эга, амалга оширилаётган ислоҳотларга бефарқ бўлмаган, юртнинг келажаги йўлида олий мақсадларга интилувчан, сергайрат, ватанпарвар, садоқатли, комил шахслар тарбиясидан муҳимроқ вазифа йўқ.

Бугунги кунда давлатимиз томонидан ёш авлодга бўлган эътибор, уларга берилган имконият ва яратилган шарт-шароитлардан оқилона фойдаланиб, ўз билими, истеъдоди ва салоҳиятини намойиш қилишга интилаётган ёшлар сафи кун сайин ортиб бораётганлиги қувонарли ҳол. Яқинда пойтахтимизда Абдулла Қодирий номидаги ижод мактаби, Республика Маънавият ва маърифат маркази ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда буюк адиб таваллудининг 127 йиллигига бағишлаб "Абдулла Қодирий ижодий меросининг

ўзбек ва жаҳон адабий-эстетик тафаккури тараққиётидаги ўрни" мавзуда ўтказилган халқаро илмий-амалий конференция ёш илмсеварлар учун янги имкониятлар эшигини очди. Унда Фаргона вилояти, Бувайда туманидаги 2-умумтаълим мактабининг 10-11-синф ўқувчилари Бехрузахон Остонакулзода ва Нилуфархон Аҳматовалар ўзларининг "Абдулла Қодирий ижодининг тарбиявий аҳамияти" мавзусидаги илмий мақоласи билан иштирок этишди. Мақола юқори баҳолашиб, халқаро илмий-методик анжуман материаллари жамланган тўпламда

чоғ этишди. Ушбу кўрсаткичлар билан ўқувчилар учун қувончли воқеа бўлди.

— Абдулла Қодирий асарларини болалигимдан яхши кўраман. Буюк адибнинг 127 йиллиги муносабати билан ўтказилган халқаро анжуманда биринчи марта устозларимиз билан онлайн иштирок этдик, — дейди Бехрузахон Остонакулзода. — Республикадаги таниқли қодирийшуно олим билан бир қаторда хориқлик тадқиқотчилар — Москва давлат лингвистика университети доценти, педагогика фанлари номзоди Беғам Қораева, Жанубий Қозоғистон давлат педагогика университети доценти Шахло Норалиева, Истанбул университети докторанти Отабек Тиллаев, Чимкент шаҳридаги 53-мактаб ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси Салимжон Ғаниев, Москва давлат лингвистика университети 3-курс талабаси Александра Ўзбекованинг зоом платформаси орқали маърузаларида Абдулла Қодирий ижодининг жаҳон миқёсида ўрганилиши буйича айтилган фикрлари бизда катта таассурот қолдирди. Айниқса, улғу адибнинг набраси Шерхон Қодирийнинг маърузаларидан жудаёму таъсирландик. Очигини айтишим керак, Нилуфархон билан ҳамкорликда ёзган мақоламиз бизнинг илм йўлидаги илк изланишимиздир. Кичик тадқиқотимизнинг нуфузли халқаро анжуман тўпламида чоғ этилиши биз учун қувватланадиган воқеа бўлди. Бу муваффақият бизни келажақда янада кўпроқ ўқиё-изланишга, устозларимизнинг ишончини оқлаш учун астойдил ҳаракат қилишга даъват этади.

Ўзбекистон ХДП Бувайда тумани кенгаши раиси ўринбосари, фахрий журналист Собиржон Отабоевнинг сўзлари ёш китобхонлар учун ўзига хос сабоқ бўлди:

— Кейинги беш йилда мамлакатимиз

сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий ҳаётида туб ўзгаришлар, тарихий ислоҳотлар юз бермоқда. Ёшларнинг келажақда қандай инсон бўлиши, касб танлаши, шахс сифатида камол топиши, орзу-умидларининг рўёбга чиқиши уларнинг қандай таълим олиши ва китобга муҳаббати билан боғлиқ. Китобхонликни комплекс ривожлантириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Биз маҳаллалар ва мактаблардаги давра сўхбатлари, уч авлод вакиллари учун рашуларда доимо янги китоблар ҳақида фикрлашамиз. Туманимиз ёшларининг халқаро илмий анжуманда иштирок этиши таълимда амалга оширилаётган муҳим ислоҳотларнинг кўзгуси бўлиши билан бир қаторда уларнинг келажагига умид уйғотади.

— Мутафаккирларимиз айтганидек, "Китоб ҳам оёғинг, ҳам қўлинг, ҳам кўзинг, ҳам қулгогиндир. Китоб бебаҳо хазина, аждодлар ўтмиши, — дейди **туман ҳокими ўринбосари Ҳ.Исакулов**. — Ўтмишни англай олсанг, келажақни режалаштирасан, у сенга ёруғ юлдузидир. Китобхон қизларимиз Бехруза ва Нилуфар эришган ютуқ туманимиз ёшлари учун ибратдир. Китоб мутолаа қилишдан, аждодлар меросини ўрганишдан, ўқишдан, изланишдан асло чарчаманг. Мақсадимиз, биронта ўғил-қизимизнинг интилишлари эътибордан четда қолмасин. Улкан инқилобий ўзгаришлар, янгиланишлар остонасида турган мамлакатимиз ёшларининг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, уларни китобхонликка, илм-маърифатга қизиқтириш, интилишларини қўллаб-қувватлаш ҳаммамизнинг вазифамиз.

Бувайда тумани 1 ва 2-сектор ҳамда туман ахборот кутубхона марказининг ташаббуси билан 2-умумтаълим мактабида ўтказилган маънавий-маърифий тадбир

доирасида Ўзбекистон Қаҳрамони, атоқли адабиётшунос олим Озод Шарафиддиновнинг "Танланган асарлар"и ҳамда Ўзбекистон халқ шоири, Олий Мажлис Сенати аъзоси Энахон Сиддиқованинг "Ватанга бахшида умр" китобларининг тақдироти ўтказилди.

— Ёшлар бандлигини таъминлаш, уларнинг бўш вақтларини самарали ва фойдали ишларга йўналтириш борасида Бувайда туманида амалга оширилаётган ишларни кўриб жуда хурсанд бўлдим, — дейди **филология фанлари номзоди, Республика маънавият ва маърифат маркази "Маърифат" тарғиботчилар жамияти аъзоси Хулқар Ҳамроева**. — Китобни фақат ўқиш эмас, балки унинг мазмунини ўқиш, англаш ва ундан тўғри хулоса чиқаришни ҳам билиш керак. Бугунги кунда мамлакатимизда ёшлар тарбияси, маънавияти ва қамоли масаласи давлат

сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Тадбирда иштирок этган навиқрон дўстларимиз инсонни камолотга етакловчи буюк инъом илм-маърифат, китоб ва тафаккур эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилди.

Тадбирда Бехрузахон Остонакулзода ва Нилуфархон Аҳматовга анжуман сертификати ва Республика маънавият ва маърифат маркази томонидан янги китоблар жамланмаси тақдим этилди. Тумандаги 2, 3, 15-умумтаълим мактаблари ва 2-ИДУМ ўқувчилари таниқли шоирлар Аъзам Ўқтам ва Минҳожиддин Мирзо шеърларидан намуналар ўқиди. Ўзбекистон ХДП Бувайда тумани кенгаши томонидан ёш ижодкорлар, фаол иштирок этган ўқувчилар тақдирланди.

Тўмарис АЪЗАМ, Темура АЪЗАМ.

КАРАТЭ ЯПОН ТИЛИДА «БЎШ ҚЎЛЛАР» МАЪНОСИНИ БИЛДИРАДИ

Бугунги кунда мамлакатимиз вилоятларида, шаҳар ва туманларда иқтидорли ёшларнинг маълум бир спорт тури билан шуғулланиши учун жуда катта имкониятлар яратилмоқда. Жисмоний тарбия ва спортни янада ривожлантириш, аҳолининг барча қатламларини, айниқса, ёшларни оммавий спорт билан мунтазам шуғулланишга жалб қилиш, спорт турлари буйича тарма жамоалар таркибини шакллантиришда шафқофликни таъминлашга алоҳида эътибор қаратиладиган.

Спортнинг никоҳисини жанг турларидан бири каратэ ҳисобланади. Каратэ япон тилида «бўш қўллар» маъносини билдиради. Каратэ — қуролсиз ўзини ўзи ҳимоя қилиш, инсон танасининг нозик жойларига қўл ёки оёқ билан зарбалар беришга асосланган спортнинг бир тури. Ёшларимиз ўрасида спортнинг каратэ тури оммалашшида Ўзбекистон каратэ федерациясининг президенти, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спорт устози, қора белбоғ 6 — ДАН соҳиби Нурхон Нафасовнинг хизмати катта. У ўз ишининг жонқуяри ва устаси ҳисобланади. Утган йиллар мобайнида Нурхон Нафасов кўплаб мураббий ва спорт усталарини етиштирди. Унинг шоғирдлари бугунги кунда ушбу спорт тури буйича фахри унвонларга эришди.

— Спорт менинг ҳаётим, — дейди **Нурхон Нафасов**. — Эсимда, мустақилликка қадам ҳали бу спорт тури ривожланмаган эди. Япония ва Хитой қўл жанги ҳақидаги фильмларини тез-тез кўриб турардим. Илгарилари бундай фильмларни

кўриш ҳам тақиқланган эди. Кейинчалик бизда каратэ спорт турига ҳам қизиқиш уйғона бошланди. Спортчиларнинг ҳаракатларини диққат билан кузатардим. Шу тариқа спортнинг каратэ турига қизиқиб қолдим. Каратэ машғулотларига маҳалламиздаги болаларни ҳам жалб қилдим. Ҳовлимизда улар билан каратэнинг тарбиявий машқ қиладиган бўлдик. Болаларнинг спортга бўлган эътиборини қучайтирдим. Шу тариқа бу спорт тури оммалашиб кетди.

Аҳолининг қизиқиши ва хоҳиш-истакларидан келиб чиқиб, умумтаълим мактаблари, олий таълим муассасаларида камда биттадан ривожланаётган миллий спорт турларига ихтисослаштирилган янги спорт мактабларини ташкил қилиш бугунги кун талабига айланмоқда.

Яқинда мамлакатимизда спортнинг каратэ тури буйича катталар, ёшлар ва ўсмирлар ўрасида бўлиб ўтган Ўзбекистон чемпионати мусобақаларида чемпионат доирасида турли кўргазмали чиқишлар, концерт дастурлари намойиш этилди. Нурхон Нафасовнинг шоғирдлари мусобақада ўз маҳоратларини кўрсатиб, совринли ўринларни қўлга киритишди. Мазкур соҳани ривожлантиришда пешқадам ва фидойи бўлиб келаётган Нурхон Нафасовдек спорт усталари кўпаяверсин.

Сабоҳат ТҲУХАБОВА,
Тошкент давлат транспорт университети академик лицейи она тили ва адабиёт фанлари кафедраси мудири.

«TOSHKENT UNIVERSAL AUCTIONS SAVDO» МЧЖ АХБОРОТИ
«Asakabank» АЖнинг «O'ZINVESTLOYINA» МЧЖ Республика инжиниринг компанияси устав фондидаги 9,9% жамият улуши ушбу ташкилотнинг 2021 йил 19 апрелдаги 19-23/2407-сонли хатига асосан аукцион савдоларидан олинганлиги маълум қилинади.

Гувоҳнома № 005357

РЕКЛАМА ҲУҚУҚИДА

РЕСПУБЛИКА ШОШИЛИНЧ ТИББИЙ ЁРДАМ ИЛМИЙ МАРКАЗИ НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

аҳоли хизматида

Мамлакатимизда аҳоли саломатлигини асрашда муҳим тузилма — шошилинч тиббий ёрдам хизматини янада ривожлантириш, фаолият самардорлиги ва тезкорлигини янада ошириш буйича бир қатор чора-тадбирлар йўлга қўйилмоқда.

Тиббиёт соҳасини жадаллик билан ривожлантириш, шу вақтга қадар амалга келмаган ўта мураккаб ва ноб операцйалар ўзимизда муваффақиятли амалга оширишга бошланганлиги Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази Наманган вилояти филиали тиббиёт муассасаси мисолида қўришиши мумкин. Ушбу марказда шифокорлар хорижий давлатларнинг нуфузли тиббиёт соҳаларида малака ошириб, улар билан ўзаро ҳамкорликда бир қатор янги турдаги жарроҳлик операцияларини тизимга жорий этишмоқда. Шу билан бир қаторда, беморлар саломатлиги учун янги шарт-шароитлар яратиш мақсадида тиббиёт марказида аниқ кунларда замонавий тилдаги реконструкция ишлари ниҳоятда бундан бундан.

— Мухтарам Президентимиз таъкидлаб ўтганларидек, "Республика ихтисослашган маҳказларнинг вертикал иш тизимини жадаллаштириб, уларни оилавий шифокор пунктлари билан боғлаш зарур". Бу борада Наманган таърибасини кенгайтириб, барча беморларни пойтахтга юбормасдан, уларга яшаб жойида ихтисослашган тиббий ёрдам олиш имкониятини яратиш кераклигини алоҳида эътироф этганликлари тиббиёт муассасамизда янада кенг қўламли ишлар олиб боришимизга туртки бўлди", — дейди

филиал директори Аббор Алижонов.

Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази Наманган вилояти филиали тиббий муассасалар учун ташкилий услубий марказ бўлиб, вилоят аҳолисига юқори малакали ихтисослашган шошилинч тиббий ёрдам кўрсатишга хизмат қилиб келади. Ҳозирги кунда марказ 350 ўринга мўлжалланган қуйидаги 21 та клиник бўлимларга эга. Жумладан, болалар соматиқаси (30 ўрин), болалар жарроҳлиги (20 ўрин), 1-жарроҳлик (20 ўрин), 2-жарроҳлик (20 ўрин), 3-жарроҳлик (20 ўрин), урология (20 ўрин), гинекология (20 ўрин), қон-томир жарроҳлиги (20 ўрин), болалар реанимация ва анестезиология (12 ўрин), куйанлар (25 ўрин), захарланганлар ва экстракорпорал детоксикация (10 ўрин), барвақт реабилитация (30 ўрин), шошилинч кардиология (40 ўрин) ва неврология (30 ўрин), қўшма мураккаб шифокорлар ва нейрохирургия (25 ўрин), травматология (20 ўрин), терапевт (12 ўрин) ва хирургик реанимация (10 ўрин), нейрореанимация (8 ўрин) бўлимлари ва қабулхона беморлар хизматида. Шу билан бирга, ёрдамчи ва диагностика бўлимлари ҳам мавжуд.

Марказда ўтган даврда малакали шифокорлар томонидан 100 дан зиёд янги диагностика ва даволалар усуллари амалиётга таъбиқ этилди. Янги замонавий назорат диагностика ва сунъий нафас олдириш ҳамда наркоз аппаратларини ишлатиш, перидурал анестезияни қорин бўшлиғини юқори қисмларида баҳариландирган операцияларда қўлланилиши, найсимон суюқларни очик ва ёлқ синишларида экстрамедуляр стерженли компрессия остеоинтез қилиш, мия ичи инсулят гематомаларида актив дренажлар ўрнатиш; умуртқа погоналарини асоратли синишларида умуртқаларни олдинги вертебротомия ва транспедикуляр стабилитация қилиш, жигар абсцесси ва йирингли эхиноккозларини ҳамда қорин бўшлиғидаги йирингли жароҳатларни ультратовуш назорати остида «пункцион-дренаж» операциялари, болаларда лапароскопик аппендиқтомия йўлга қўйиш буйича ишлар олиб боришлари тиббиёт соҳасидаги янги ўзгаришларга сабаб бўлди.

Бундан ташқари, жуда кўп қўллаб калсаллик турларига қарши курашиш ва даволал чора-тадбирларини ошириш мақсадида марказнинг олий тоифали шифокори, кўп йиллик таърибага эга бўлган Баркамол Исақов томонидан кенг турдаги тиббий илмий изланишлар олиб

борилмоқда. Бугунги кунда филиалда 2 нафар тиббиёт фанлари доктори ва 7 нафар тиббиёт фанлари номзоди ҳамда кичик тиббиёт ходимлари фаолият кўрсатмоқда.

РШТЕИМ Наманган филиалида кадрлар малакасини оширишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Жумладан, «Болалар хирургияси бўлими» шифокори Бахтиёр Жаббаров 2016 йил январь ва февраль ойларида Дехли шаҳридаги «Super Specialty Hospital» клиникасида «Болаларда лапароскопияни қўллаш» буйича 2017 йил август ойда Австриянинг Зальцбург шаҳрида «Болалар хирургияси» буйича малака ошириб кайтди. Бундан ташқари, филиалнинг нейрохирургия бўлими шифокори Сайдулло Шарифбаев ҳам бир неча хорижий давлатларда нейрохирургия соҳасини ривожлантириш буйича 2008 йилда Хиндистоннинг Дехли шаҳрида, 2015 йилда Австриянинг Зальцбург шаҳрида «Нейрохирургия» халқаро семинарда, 2017 йилда 3 ой давомида Япониянинг Токио шаҳрида «Нейрохирургия» йўналишида, 2014 йилда Қозғоғистоннинг Астана шаҳрида ўтказилган «10-Осиё нейрохирурглар конгрессида», 2015 йилда Италиянинг Рим шаҳрида ўтказилган «Халқаро Нейрохирургия Жамиятлари Ассоциациясининг» 15-халқаро конгрессида ўз мақолалари билан қатнашиб, «Еш нейрохирурглар учун грант» соҳиб бўлди. Бу эса ўз навабатида шифокор томонидан янги тиббий ускуна сотиб олиш ҳамда жарроҳлик амалиётини самарали усулда олиб ўтказишда тиббиёт марказига катта ёрдам бўлди.

Келгусида марказнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, кўрсатилаётган

тиббий хизмат сифатини янада ошириш, малакали мутахассислар тайёрлаш, янги самарали тиббий хизмат турларини кириштириш, мутахассисларнинг доимий малакасини ошириб бориш, филиални замонавий тиббий технологиялар билан жиҳозлаш, янги технологияларни жорий этиш (бюджет маблағлари, хорижий инвестициялар, грантларни жалб этиш), РШТЕИМ НФ ва унинг филиалларидаги маънан эскирган тиббий ускуналарни янгилаш буйича улкан режаларни мақсад қилиб қўйилганлиги тиббиёт соҳасида ижобий ўзгаришлар бўлаётганидан дарак бермоқда.

Дарҳақиқат, замонавий тиббиётни юқори технологияларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунга қўра, марказда трансплантология ривожига алоҳида эътибор қаратилмоқда ва бу келгусида ҳам давом этади. Молекуляр ва нуклеар таъбиқ, робот ёрдамидаги операциялар учун ускуналар ва даволаланиш бошқа юқори технологияли жарроҳлик усуллари жорий қилиш ҳам кўзда тутилган.

Эътиборга монанд ҳалол меҳнат қилиш, давлатимиз томонидан яратиб берилаётган замонавий тиббий хизматдан аҳолининг барча қатламини баҳраманд этиш ва халқимизни рози қилиш вазифаси соҳа ходимларига юклатилмоқда. Ишонимки, бундай масъулиятли вазифани удралаш учун тиббиёт марказининг илмий ва амалий салоҳияти етарли, шифокорлар баҳамжидати бўлиб имкониятини тўлиқ ишга солиб меҳнат қилишса, «саломатлик посбони», деган улғу номга муносиб бўлишди, халқимизнинг ишончи ва меҳрини қозонишга албатта эришади.

Дилдора СУЛТОНОВА.

O'ZBEKISTON OVOZI

MUASSIS:

Bosh muharrir: Safar OSTONOV

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOVATOV Qalandar ABDURAHMONOV Hayotxon ORTIQBOYEVA
 Ulug'bek VAFOYEV Guliston ANNAQILICHEVA Toshtemir XUDOYQULOV
 Mahmud TOIR Muslihidin MUHIDDINOV

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

Qabulxona — (71) 233-65-45
 Xatlar va murojaatlar uchun — (71) 233-12-56
 Reklama va e'lonlar uchun — (71) 233-47-80
 E-mail: info@uzbekistonovozi.uz

MANZILIMIZ: 100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etiladi.
 Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
 Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosiladi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi.
 «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 441. 3043 nusxada bosildi.
 Nashr ko'rsatkichi — 220.
 t — Tijorat materiallari
 O'ZA yakuni —
 Topshirilgan vaqti — 17:30.

Sotuvda kelishilgan narxda

Navbatchi:
Toshtemir XUDOYQULOV
 Sahifalovchi-dasturchi:
Bekzod ABDUNAZAROV

ISSN 2030-7633

Газетанинг электрон саҳифасига ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

1 2 3 4 5 6